

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

de

SAAMBINDER

Gereformeerde Gemeente Goes

06/06/2019
jaargang 97

nr **36**

Op 6 februari 1953 overlijdt ouderling Joh. van Zweden te Goes, in de leeftijd van bijna 90 jaar. Vanaf 1914 heeft hij de gemeente in het ambt gediend, eerst negen jaar als diaken, daarna als ouderling. In De Saambinder van 26 februari 1953 wordt er bij zijn overlijden stilgestaan en schrijft de kerkenraad onder meer: 'Een geliefde ambtsdrager, door de Heere rijk begenadigd, een zuchter in Gods Kerk op

aarde, heeft de reis staf mogen neerleggen, om voor eeuwig met die schare uit alle geslachten, talen en natiën groot te maken die God, van Wie hij rijkelijk mocht getuigen, dat Hij hem uit soevereine genade had opgeroepen als van de vloer der rampzaligheid. (...) Met weemoed denken wij thans aan hem, die door genade zovele jaren Gods Kerk met gaven des onderscheids mocht dienen'.

Wordt vervuld met de Geest

Dronkenschap was een van de duistere praktijken van het leven in het heidense Efeze. De apostel Paulus waarschuwt, Efeziërs: pas op dat u hieraan niet meedoet. U moet nuchter zijn en iedere gelegenheid aangrijpen om de Heere te dienen.

En wordt niet dronken in wijn, waarin overdaad is, maar wordt vervuld met den Geest.

Efeze 5:18

‘**W**ant gij waart eertijds duisternis, maar nu zijt gij licht in den Heere; wandelt als kinderen des lichts’ (Ef. 5:8). Wordt niet dronken in wijn, waarin overdaad is. Daardoor staat u de Heilige Geest tegen.

De Bijbel heeft niets tégen wijn. De Heere Jezus veranderde zelfs water in wijn op de bruiloft in Kana (Joh. 2:1-11). Toch zijn er mensen in Efeze die overdadig drinken. Daardoor wordt de Geest bedroefd.

Drank verwoest! Het maakt ongelukkig. De Heilige Geest echter geeft het hoogste geluk. Wie vol is van wijn, kan niet vol zijn van de Geest. Het is het een of het ander. In wijn bestaat overdaad, maar als het gaat om de vervulling met de Geest mag u altijd dorsten naar meer...

Pinksterdag

Het vervuld worden met de Geest is meer dan het ontvāngen van de Geest. Paulus spreekt hier Gods kinderen aan, die de Heilige Geest al hebben ontvangen. Als Gods Geest u van dood levend maakt, ontvangt u de Heilige Geest. De vruchten van het zaligmakende, vernieuwende werk van de Pinkstergeest worden zichtbaar. Tegen Zijn jongeren zegt de Heere Jezus, vlak voor Zijn

hemelvaart: ‘Gij zult met de Heilige Geest gedoopt worden niet lang na deze dagen’ (Hand. 1:5). Voor hen gaat het licht op over het volbrachte werk en de gezegende Persoon van Christus. Daarover spreken zij vrij- en blijmoedig. Op de Pinksterdag gaat in vervulling: ‘Die in Mij gelooft, gelijkerwijs de Schrift zegt, stromen des levenden waters zullen uit zijn binnenste vloeien. En dit zeide Hij van de Geest, Denwelken ontvangen zouden die in Hem geloven’ (Joh. 7:38-39).

Geestelijk dronken

De apostelen op de Pinksterdag worden vol van de Heilige Geest. Zij ontvangen bijzondere gaven, waardoor zij worden toegerust om het Evangelie te gaan verkondigen in de wereld. Ook krijgen zij vrijmoedigheid om dat te doen in allerlei talen, terwijl zij eenvoudige Galilese mannen zijn. Voor hen is er, naast de ambtelijke toerusting, ook de persoonlijke vervulling met de Geest. Daardoor wordt hun geestelijk leven rijker. Er komt een doorbraak in hun geloofsleven. Zij groeien in de genade en kennis van hun Zaligmaker. Gods Geest getuigt met hun geest dat zij kinderen van God zijn. Ze zijn geestelijk dronken. U vraagt: wat houdt dat in? Wel, u krijgt dan een levend besef van de heerlijkheid en de majesteit van God. Dat gaat samen met een diep ontzag voor Hem. Er is verootmoediging en boetvaardigheid in uw ziel. U ziet meer en meer eigen zondigheid en verdorvenheid. Tegelijk vervult grote blijdschap en onuitsprekelijke vreugde uw hart. Juist in de tranen van droefheid en smart over uw zonden ligt de ware vreugde. Van daaruit is er de sterke drang tot heiliging van uw leven. Het vol zijn van de Geest geeft een diepe(re) vrede: vrede in het hart en rust voor de ziel. De dichter zingt:

*Hier 't vette van Uw huis gesmaakt;
een volle beek van wellust maakt
hier elk in liefde dronken.*

En de vrucht is verootmoediging en stille verwondering. Maar ook de hartelijke begeerte om een fontein te worden, zodat het hart overvloeit van het spreken over de Heere Jezus, zoals een bron zich uitstort op de velden (Ps. 119:86).

Zondaar blijven

Gods Geest maakt geen gearriveerde

ds. D.W. Tuinier,
Kampen

In dit nummer

4 De vrucht van de Geest

8 Commentaar: Een ‘gewone’ catechismus?

24 Waar zijn de engelen bij Pinksteren?

- 2** Wordt vervuld met de Geest
- 3** Het zien op Jezus in Zijn leven [23]
- 6** 100 jaar De Saambinder [22]
- 7** Al deze woorden [23]
- 9** Stefanus, een Pinkstergetuige - 1
- 10** Een nieuwe manier van bijbeluitleg [3]
- 11** Mijn eigen ik
- 12** Curriculum.nu en burgerschapskunde
- 13** Boekennieuws
- 14** Jeugdtribune
- 15** Kerknieuws
- 16** Berichten
- 17** Kerkdiensten

Het zien op Jezus in Zijn leven [23]

mensen. U blijft in uzelf een arme zondaar. De oude mens is wel gebroken, maar niet gedood. De vervulling met de Geest is steeds weer nodig. Steeds meer en dieper moet u worden ingeleid in uw verloren bestaan, zodat u des te meer de toevlucht neemt tot Jezus Christus, Wiens werk volkomen is. In Hem ligt uw leven. Alleen in Hem! Daarom is het doorbrekende werk van de Pinkstergeest onmisbaar. Bent u er verlegen om? De olielampjes in Zacharia 4 kunnen alleen blijven branden, als ze bijgevuld worden met de olie van de Heilige Geest.

Wordt vervuld

Paulus zegt: *Wórdt vervuld*. Het is een passieve, een lijdende vorm: En tegelijkertijd staat het in de vorm van een gebiedende wijs. Die lijdende vorm betekent dat je niet op jezelf wordt teruggeworpen. Het is Gods gave: *wórdt vervuld*. Letterlijk staat er: *wordt blijvend vervuld met de Geest!* Laat u door de Geest beheersen en leiden. Sta daarnaar! Leef dicht bij de Bron. Leef vanuit de Bron.

We vinden Hem in het Woord, in de weg van het ootmoedig, volhardend bidden en smeken (Hand. 1:14). Breek met de zonden die de vervulling van de Geest tegenstaan. Zorg dat ruzies onderling worden uitgepraat. Wordt deze wereld niet gelijkvormig... Ook hierin kunnen we de Geest tegenstaan in Zijn vervullende werking.

Vrucht

Over de vrucht van het vol zijn van de Geest schrijft Paulus in het vervolg: 'Sprekende onder elkander met psalmen en lofzangen en geestelijke liederen, zingende en psalmende den Heere in uw hart; dankende te allen tijd over alle dingen God en de Vader, in de Naam van onze Heere Jezus Christus; elkander onderdanig zijnde in de vreeze Gods' (vers 19-21).

Iemand die vol is van de Heilige Geest gaat zingen en loven. Dan gaat u met elkaar psalmen, lofzangen en geestelijke liederen zingen, tot Gods eer en tot onderlinge bemoediging. Hoe is dat onder ons?

Als u de Heere nog niet kent en vreemd bent van de zaligmakende werkingen van de Heilige Geest, leg u vandaag nog neer aan de troon van Gods genade. Een ware bidder roept niet tevergeefs. Dan komt God aan Zijn eer en u aan de zaligheid!

Isaac Ambrosius

HOOFDSTUK 2

4. Van de wonderwerken van Christus

4. In de synagoge heeft Hij gevonden 'een mens, hebbende een geest eens onreinen duivels' (Luk. 4:33). Deze, denk ik, is de eerste mens geweest van wie wij lezen dat hij van de duivel bezeten was. 'En riep uit met grote stem, zeggende: Laat af, wat hebben wij met U te doen?' Deze woorden heeft de duivel ingegeven en heeft de mens gesproken. En al deze woorden hebben velen gesproken: Laat van ons af. Deze mens spreekt van zichzelf en van de andere mensen die met hem in de synagoge waren.

'Gij Jezus Nazaréner? Zijt Gij gekomen om ons te verderven? Ik ken U wie Gij zijt, namelijk de Heilige Gods. En Jezus bestrafte hem, zeggende: *Zwijg stil en ga van hem uit!*

Het woord 'zwijg stil' is in de oorspronkelijke taal: 'wordt gemuilband'. Het was geen algemeen gebod om te zwijgen, maar er was zodanige kracht in deze woorden dat Hij de satan een muilband heeft aangedaan, zodat hij niet meer heeft kunnen spreken.

'En de onreine geest, hem scheurende' (Mark.1:26), niet met enige verscheuringen in zijn vlees of van zijn lichaam, want hij heeft hem niet beschadigd, maar hem wat stotende (gelijk het verstaan wordt), heeft hij hem in het midden geworpen (Luk. 4:35). Toen is hij met een ijsselijk geroep uitgevaren. Uit dit wonderwerk hebben zij allen bijzondere kennis genomen van de leer, die door zo'n groot wonder bevestigd is: 'Wat woord is dit? (vers 36), of, gelijk de andere evangelisten verhalen: 'Wat is dit? Wat nieuwe leer is deze?' (Mark. 1:27).

Gewisselijk, dit is het voornaamste oogmerk van de wonderwerken van Christus, om te bewijzen dat Hij van God gezonden was, om Zijn kracht de mensen te tonen, om Zijn Evangelie te bevestigen, om Zijn geboden te begunstigen, en om het geloof in ons te werken en ons in de hemel te brengen.

Ik heb u verscheidene voorbeelden gegeven van de wonderwerken van Christus in dit tweede jaar van Zijn bediening. Merk alleen enige weinige woorden over deze leer van de wonderwerken tot onze onderrichting, zoals:

1. Wat dezelve zijn? De wonderwerken zijn in het algemeen uitkomsten die tot stand gebracht zijn boven de loop en de kracht van de natuur.
2. Waarom dezelve zijn? Met betrekking tot de Schriftuur (welke de grote meester is over de verschillen) is dit de algemene en de waarachtige reden, dat de wonderwerken gedaan zijn tot grondvesting en bevestiging van enige Goddelijke waarheid of lering bij haar eerste voorstelling.
3. Of de wonderwerken in de grote zaak van onze zaligheid bij elkaar hebben gehoord? Ik antwoord: Ja, en in dit opzicht hebben de wonderen niet opgehouden. Het is zonder tegenspreken dat Jezus Christus in het uitvoeren van de zaligheid van onze zielen wonderwerken op wonderwerken heeft gedaan. Er is in de zaak van onze zaligheid een keten van wonderwerken.

Uit: "Het zien op Jezus" Isaac Ambrosius (uitg. Den Hertog).

(wordt vervolgd)

De vrucht van de Geest

‘Maar de vrucht des Geestes is liefde, blijdschap, vrede, lankmoedigheid, goedertierenheid, goedheid, geloof, zachtmoedigheid, matigheid’.

Galaten 5:22

Paulus maakt zich grote zorgen. De Galaten laten zich meeslepen door de leer van de Judaïsten. Dit zijn valse apostelen, die leren dat de wet der ceremoniën, en voornamelijk de besnijdenis, nog onderhouden moet worden en bovendien dat de mens voor God gerechtvaardigd wordt, niet alleen door het geloof, maar ook door de werken der wet (kanttekening). De Galaten lijken wel betoverd (3:1).

ds. M. Karens,
Middelburg

De apostel schrijft een krachtige brief. Er is geen andere weg tot de zaligheid dan door het geloof in Jezus Christus. Dat heeft Paulus onder hen verkondigd (1:6-7). Gods kinderen in Galatië zijn wedergeboren door de kracht van Gods Geest. Zij zijn door Christus vrijgemaakt van de slavernij onder de wet (vers 13). Ze mogen leven door het geloof uit Christus. Ze moeten wandelen door de Geest (vers 17). Echter, ook zij blijven een tweemens. Wanneer geest en vlees in de mens tegenover elkaar worden gesteld, zo wordt door de geest verstaan het deel van de mens dat door de Geest is wedergeboren en door het vlees de natuurlijke verdorvenheid, die de wedergeborene nog aankleeft (kanttekening). In het slot van de brief komt Paulus tot een aangrijpende tegenstelling. Maar...! Tegenover de werken van het vlees (5:19-21) stelt hij de vrucht van de Geest (vers 22). Luther schrijft in zijn bekende verklaring van de Galatenbrief: Deze plaats lijkt veel op Christus' uitspraak: 'Aan hun vruchten zult gij hen kennen. Alzo een ieder

goede boom brengt voort goede vruchten en een kwade boom brengt voort kwade vruchten' (Matth. 7:16). Daarom is persoonlijk onderzoek nodig. Hoe staat het met onze levensboom? Heeft u bij het licht van de Pinkstergeest uw stinkende vruchten al gezien? Zeventien werken. Dit zijn werken, die het vlees of de verdorvenheid van onze natuur voortbrengt en waarin de verdorven aard van de mens behagen heeft (kanttekening). De opsomming die Paulus geeft, is een losse greep. Hij breekt af met de woorden: 'en dergelijke...'. Maar de vrucht van de Geest... Negen zaken vormen één vrucht! Ze horen onlosmakelijk bij elkaar. Waar de Geest van Pinksteren werkt in het hart komen ze openbaar. Het zijn verschillende druiven van de tros van de Heilige Geest. De Geest neemt ze uit de volheid van Jezus Christus en past ze toe in het hart. Die zal Mij verheerlijken. Het is het nut voor de Kerk - het lichaam van Christus - van Zijn Hemelvaart, dat Hij door Zijn Heilige Geest in ons, Zijn lidmaten, de hemelse gaven uitgiet'. De vrucht van de Geest. Dat is: de werken die de Geest Gods in de wedergeborenen werkt en uit welke de wedergeboorte bekend wordt (kanttekening). Deze vruchten werden in het leven van Christus vol-

maakt gezien. Ze worden gewekt, gewerkt en versterkt door de Pinkstergeest in het hart en leven van de Zijnen. Wanneer wordt deze vrucht alleen zichtbaar? Als een zondaar afgesneden wordt van Adam en door een oprecht geloof ingeplant wordt in Christus, de ware Wijnstok. Bedel toch dag en nacht om dat wonder van wedergeboorte, nieuwe schepping, opwekking uit de doden, dat God zonder ons in ons werkt door Zijn Geest.

Welke vrucht noemt de apostel aan de Galaten?

Liefde

De eerste vrucht van de Geest is de liefde. De hoofdvruucht! Deze liefde gaat aardse liefde ver te boven. 'Al gaf iemand al het goed van zijn huis voor deze liefde, men zou hem ten enenmale verachten' (Hoogl. 8:7b). Het oorspronkelijke woord dat Paulus gebruikt is het diepste woord voor liefde dat de Bijbel kent. Het is de liefde die uit God is. Dit woord staat in de bekende tekst: 'Want alzo lief heeft God de wereld gehad...' (Joh. 3:16). Het is Goddelijke, eenzijdige, onbaatzuchtige liefde. Deze liefde wordt in de gevallen mens niet meer gevonden. Ze is de vrucht van Gods werk in het hart. Deze liefde komt uit God. Het geestelijk leven is geworteld in God. Het is uit Hem, door Hem en tot Hem. Al Gods kinderen zullen met de apostel der liefde gaan belijden: Wij hebben Hem lief, omdat Hij ons eerst liefgehad heeft.

Blijdschap

Paulus noemt als tweede vrucht blijdschap. Genade brengt deze vrucht mee. Het Griekse woord dat hier wordt gebruikt is *chara*. Genade is *charis*. Zo zijn deze zaken en woorden sterk verwant aan elkaar. Deze blijdschap is hartelijke vreugde in God door Christus. De kanttekenaren zeggen: namelijk door de Heilige Geest, ontstaande uit de verzekerdheid dat wij vrede met God hebben. Een vreugde, die zo totaal anders is dan de blijdschap van de wereld en van een oppervlakkige godsdienst. Het is een geestelijke, innerlijke blijdschap in het hart over de grote werken Gods. Verblijdt u in den Heere allen tijd; wederom zeg ik: Verblijdt u! (Fil. 4:4). Kent u deze vrucht van de Geest? Er is in het leven der genade een hartelijk leedwezen over de zonden en een hongeren en dorsten naar de Zaligmaker. Wat geeft het een grote blijdschap als de ruimte mag worden gezien in Jezus Christus! O, wat springt ook het hart op van vreugde als het God behaagt Zijn Zoon in mij te openbaren. 'Maar 't vrome volk, in U verheugd,

Hoe staat het met onze levensboom? Heeft u bij het licht van de Pinkstergeest uw stinkende vruchten al gezien?

zal huppelen van zielenvreugd, daar zij hun wens verkrijgen!'

Vrede

Het is vrede met God. Deze vrucht brengt rust in het hart, doordat het leven uit Christus, Die onze Vrede is, ons in een rechte verhouding stelt met God. Het is de vrede die Christus door Zijn bloed heeft verworven voor oorlogsverklaarders uit het paradijs. Hij past door de Geest deze vrede toe in het hart. Hij sprak: Vrede zij ulieden! Mijn vrede geef Ik u. Hoe zalig is de mens, die mag delen in deze zoete vrede. Rust niet, voordat u het - door genade - met Paulus mag zeggen: 'Wij dan, gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, hebben vrede bij God door onze Heere Jezus Christus' (Rom. 5:1).

Lankmoedigheid

Dit woord betekent letterlijk: lang van moed zijn. Deze vrucht is christelijk geduld. Als we door de Geest bevindelijk er iets van leren mogen hoe lankmoedig de Heere met ons is, dan verstaan we met de dichter: 'Barmhartig is de HEER' en zeer genadig, schoon zwaar getergd(!), lankmoedig en genadig' (Ps. 103:4). Deze vrucht geeft in de ziel standvastigheid, ook in dagen van beproeving, verdrukking en aanvechting. De beleving van deze vrucht van de Geest geeft het vierhonderdnegentig keer vergeven van onze naaste! Hoe nuttig is deze vrucht, opdat ook onze naaste voor Christus mag worden gewonnen.

Goedertierenheid

Dit is een eigenschap (deugd) van de HEERE. Hij is een zeer overvloedige Fontein van alle goed (NGB art.1). Door de Pinkstergeest, Die deze vrucht uit de Vader en de Zoon neemt, wordt ze uitgestort in het hart en doortrekt heel hun genegenheden. Daardoor kan en wil een kind van God in deze - voor ware christenen - intolerante wereld, zelfs in moeilijke omstandigheden altijd vriendelijk, herbergzaam en behulpzaam zijn. Het zij onze dagelijkse bede: 'O, Zoon maak ons Uw beeld gelijk!'

Goedheid

Deze goedheid is - net als de andere vruch-

ten - geen karaktereigenschap. Het is het verlangen om goed te doen aan vrienden en vijanden. Paulus wijst de weg: 'Indien dan uw vijand hongert, zo spijzigt hem. Indien hem dorst, zo geef hem te drinken. Want dat doende, zult gij kolen vuurs op zijn hoofd hopen. Word van het kwade niet overwonnen, maar overwin het kwade door het goede' (Rom. 12:20).

Geloof

Dit woord ('pistis') heeft hier een andere betekenis. Zeker is ook het oprechte geloof een geschenk van de Geest. Maar hier wil het vooral zeggen: betrouwbaar zijn. Deze vrucht komt van God. Hij is zo getrouw als sterk. Zo moet Gods kind oprecht en betrouwbaar zijn in handel en wandel.

Zachtmoedigheid

Deze vrucht is het verdragen van elkaar. Het woord in het Grieks betekent: mildheid, nederigheid, vriendelijkheid. Het is zich onderwerpen aan God, aan Zijn Woord en Zijn roede (Henry). Het wordt geleerd op Jezus' school: 'Neemt Mijn juk op u en leert van Mij, dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart; en gij zult rust vinden voor uw zielen' (Matth. 11:29).

Matigheid

Deze negende vrucht wil zeggen: ingetogenheid, zelfbeheersing. Het komt openbaar in handel en wandel. Een ware christen strijdt tegen de boze lusten van het zondige vlees. Hij leeft door de Geest en kent maat en tijd. 'Leer ons voor overdaad ons wachten!'

Onderzoek toch hoe het staat met de boom van uw leven! Werken van het vlees of vrucht van de Geest? Laat onze pinksterbede zijn: 'Och, schonk Gij mij de hulp van Uw Geest'. Hoe dichter Gods kind bij de Heere Christus mag leven, hoe meer deze vrucht zich zal openbaren. Ligt daar een oorzaak in uw leven? Is dat de reden van onze onvruchtbaarheid? Let op vers 24: 'Ontwaak, Noordenwind, en kom, Gij Zuidenwind, doorwaai mijn hof, dat zijn specerijen uitvloeien. O, dat mijn Liefste tot Zijn hof kwam en ate zijn edele vruchten!'

‘Volgende week staat er weer een stuk van Lamain in’

A. Bel,
Vlaardingen

Deze keer iets over De Saambinder zélf. Beter gezegd: over wat er in de loop van de jaren onder de kop van De Saambinder stond.

Wat stond er?
1919 - Correspondentieblad der Gereformeerde Gemeenten in Nederland en Noord-Amerika;
1950 - Kerkelijk weekblad der Gereformeerde Gemeenten in Nederland en Noord-Amerika;
1999 - Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten.

Waarom was er in 1919 geen sprake van een kerkelijk blad? Omdat de Generale Synode geen verantwoordelijkheid wilde dragen voor de inhoud. In 1928 werd gezegd dat het blad wél eigendom was van de gemeenten, maar dat zowel de redactie als de uitgave geheel een zaak van de hoofdredacteur was. Wat dat eigendom dan betekent als je er geen zeggenschap over hebt, is niet bepaald helder. In 1945 werd er door de Synode weer over gesproken en toen werd dit besluit gehandhaafd.

‘Vooral de artikelen van Ds. W.C. Lamain uit Grand Rapids deden het goed; sommige lezers waren alleen daarom al abonnee van ons blad’.

Ds. M. Golverdingen schreef hierover in De Saambinder van 10 november 1994: ‘Natuurlijk heeft een in het kerkrecht geschoold man als ds. G.H. Kersten besef dat het eigenlijk anders zou moeten. Maar de visie op De Saambinder als een correspondentieblad is hem niet onwelkom geweest. Hij kon nu door middel van het blad in bepaalde zaken leiding geven

zonder dat een kerkelijke vergadering hem voor zijn artikelen ter verantwoording kon roepen. Zo heeft hij De Saambinder met name benut om de vrij algemene weerstand tegen een theologische vorming voor aanstaande predikanten af te zwakken en om te zetten in een positieve waardering. Na 64 artikelen kon op 13 januari 1927 de Theologische School worden geopend!’

Correspondentieblad

Op de Synode van 1919 was ds. H.A. Minderman uit Amerika aan-

Ds. K. de Gier was hoofdredacteur van 1969 tot 1985.

wezig. Hij bracht naar voren dat er altijd werd uitgekeken naar berichten uit het oude vaderland. Als iemand een brief uit Holland kreeg, liet men die aan vrienden en bekenden lezen. En als het om geestelijke dingen ging, werd de band des te sterker gevoeld. Zou het niet mogelijk zijn dat er een kerkelijk blad werd uitgegeven? Zo'n vraag was koren op de molen van met name ds. Kersten. Nog in datzelfde jaar verscheen het eerste nummer van De Saambinder. Het woord ‘correspondentie’ kreeg ook gestalte in het plaatsen van de verslagen van de meerdere vergaderingen van de Amerikaanse gemeenten. Dat hield op toen deze gemeenten een eigen blad kregen.

Ds. W.C. Lamain en ds. C. Hegeman zijn respectievelijk in 1947 en 1948 naar Amerika vertrokken. Via hun artikelen kregen de lezers van De Saambinder ook informatie over het kerkelijk leven in Amerika. Maar vooral in de artikelen van ds. Lamain ging het over geestelijke dingen. In De Saambinder van 10 november 1994 stond een interview met ds. K. de Gier, die van 1969 tot 1985 hoofdredacteur is geweest. Ds. De Gier zei toen:

‘Vooral de artikelen van Ds. W.C. Lamain uit Grand Rapids deden het goed; sommige lezers waren alleen daarom al abonnee van ons blad’.

Eens vertelde ds. De Gier tijdens een vergadering van de sectie Archieven ook iets over ds. Lamain en De Saambinder. Die vergaderingen waren trouwens in het kerkelijke leven de gezelligste vergaderingen die je je maar kunt voorstellen.

J. Mastenbroek en ds. J. Schipper (gedrieën hebben we de hele periode meegemaakt dat ds. De Gier voorzitter was) zullen dat zeker beamen.

‘Als er een poosje niets van ds. Lamain in De Saambinder had gestaan, belde ouderling L. Staat uit Mijdrecht op. ‘Dominee, wanneer komt u weer eens in Mijdrecht preken?’ Hij wist wel dat ik nooit doorde-weeks preekte, want ik had m'n handen

vol aan het docentschap. Ja hoor, Staat, volgende week staat er weer een stuk van Lamain in!

Kerkelijk weekblad

In 1950 werd De Saambinder een kerkelijk blad. Dr. C. Steenblok was in 1945 ds. Kersten als hoofdredacteur opgevolgd. Ds. L. Rijksen werd in 1950 hoofdredacteur. De baten waren nu voor de Emerituskas. Jaarlijks konden, mede dankzij de overbetalin-

gen, flinke bedragen worden overgemaakt. Zo is dat nog! 'Nederland en Noord-Amerika', dat werd nog tot 1999 vermeld. 'In feite hadden in 1950 de woorden 'in Nederland en Noord-Amerika' uit de onderkop van het blad moeten verdwijnen. Onze zusterkerken in Amerika hebben sinds 1934 immers een eigen orgaan dat de naam "The Banner of Truth" draagt', zo schreef ds. Golverding in het eerder vermelde artikel.

In 1999 besloot de Generale Synode als naam van het kerkverband Gereformeerde Gemeenten te hanteren. 'Maar vroeger gebruikte namen worden wel als wettig erkend om daarmee juridische problemen te voorkomen.' De kop van De Saambinder werd aangepast: Kerkelijk weekblad der Gereformeerde Gemeenten. Later kwam er nog een kleine wijziging: *der* werd van *de*. (wordt vervolgd)

RUBRIEK AL DEZE WOORDEN [23]

De piramide van het vijfde gebod

TIEN GEBODEN VOOR ONS

Je weet wel wat een piramide is. In Egypte zijn ze te zien. Een spits toelopend grafgebouw, waarin de farao's begraven werden. Bovenaan dus een punt. Vandaar daalt alles af. Naar verschillende kanten.

Wanneer we over de betekenis van het vijfde gebod nadenken, dan spreken we wel over 'de piramide van dit gebod'. De bedoeling voel je waarschijnlijk nu wel aan. Bovenaan staat God, Die het oppergezag heeft over alle zijden. Hij is de hoogste Gezagsdrager, aan Wie allen die door Hém gezag opgelegd krijgen, verantwoording schuldig zijn. Iedereen moet eenmaal verantwoording afleggen van de manier waarop dit gezag is uitgeoefend. Hun gezag is altijd afgeleid gezag. Daaronder staan de ondergeschikten. Tegen hen zegt de Wetgever: eer! De Heere legt dus iets van Zijn gezag op mensen. Als eerste op vader en moeder. De bloedband bindt en zal merkbaar zijn in liefde en zorg. Met het ouder worden van de kinderen wordt er een gedeelte van het oudergezag gedeeld met derden. Zij dragen dus weer een nader afgeleid gezag. Bij het breder worden van de kring zijn dat bijvoorbeeld: onderwijsgevenden, ambtsdragers, bestuurders en werkgevers. Op

hun deelgebied dragen ze deelgezag. Door omstandigheden of verwording kan het ouderlijk gezag (voortijdig) door anderen overgenomen worden. Maar er blijft er Eén boven staan.

Men draagt verantwoordelijkheid om verantwoording af te leggen. In deze twee woorden herkennen we het woord 'antwoord'. Er komt namelijk een tijd dat we antwoord zullen moeten geven op de vragen die God aan onze verantwoordelijkheden verbindt. 'Hoe heb je Mijn gezag uitgeoefend, vormgegeven? In het woord gezag herkennen we iets van 'zeggen'. Een gezagsdrager heeft het namelijk voor het zeggen en heeft wat te zeggen. Niet vanuit zichzelf, niet autonoom, maar vanuit Hem, aan Wie hij zijn gezag ontleent.

Kijk, dat bedoelen onze Heidelbergse uitleggers nu met 'aangezien het God belieft ons door hun hand te regeren'. God regeert, dat is het uitgangspunt. Hij heeft het als Eerste en als Laatste voor het zeggen. Het behaagt Hem echter daar mensen bij in te schakelen. Gevallen zondige mensen. Nee, geen engelen. Dat weet je heel goed. (Trouwens, jij bent toch ook geen engel?) Déze vader en moeder zijn dus de hand en de stem van... God. Ze zijn daarbij totaal afhankelijk van Hem. Dit besef moet naar twee zijden ingescherpt worden. Naar de kant van de gezagsdrager en naar de zijde

van de ondergeschikte. Of vind je 'ondergeschikt-zijn' een vies woord? De Heere wil het voor het zeggen hebben en gebruikt daar je vader en je moeder voor. Het blijkt nodig bij het vijfde gebod altijd met twee woorden te spreken, naar 'boven en naar beneden'. En niet eenzijdig! Wanneer dit lééft, zal dat heilzaam zijn! Een gezagsdrager zal weten dat hij/zij niet alles kan en mag zeggen, doen en eisen. Een ondergeschikte zal ook weten dat er Eén boven staat. Dat het ten diepste over Gods (genade)heerschappij gaat, jou ten goede.

Dat zal voor zondige praktijken bewaren: 'Ik ben je vader en dus...'. Is alles geoorloofd? Nee toch, want deze vader is gebonden aan Gods geboden. Anderzijds is even verwerpelijk: 'Ik heb met niemand wat te maken, ik doe mijn eigen zin...'. Het gaat mis als de piramide bij het vijfde gebod niet gezien en beleefd wordt. Dat kan variëren van onredelijke tirannie tot individualistische chaos. Van onredelijkheid tot losbandigheid. Wanneer we het vijfde gebod losmaken van de hoogste Gezagsdrager, dan gaat het verkeerd. Naar welke kant dan ook.

Voel je het heilzame van Gods gebod? Dat het ten goede van jou bedoeld is? Vandaar dat de Heere er ook een belofte aan verbindt.

v. A.

Een 'gewone' catechismus?

Enkele weken geleden kwam er een nieuw catecheseboekje uit onder de titel 'Gewone Catechismus'. Het werd geschreven door de predikanten Theo Plezler (PKN), Arnold Huijgen (CGK) en Dolf te Velde (GKV). Ze hadden vastgesteld dat de huidige catechese op veel plaatsen niet floreert. De tijd was aangebroken, zo meenden zij, om opnieuw te verwoorden wat christenen geloven, maar dan in de taal van deze tijd. De nieuwe Catechismus telt 100 vragen en antwoorden.

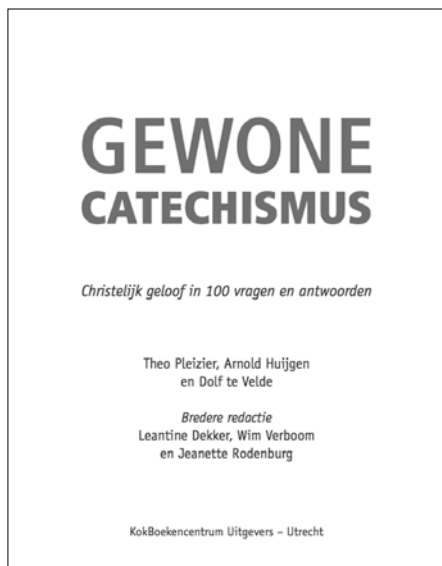
ds. G. Clements,
Gouda

Het boekje heeft al meteen de aandacht van de pers gekregen, vanwege het standpunt dat wordt ingenomen over de schepping. De schrijvers laten namelijk in het midden of de wereld door schepping of door evolutie is voortgebracht. Ze zeggen: 'Alles is wel voortgekomen uit het idee van God, maar of het nu kort of lang heeft geduurd, of alle soorten apart zijn gemaakt of dat ze uit elkaar zijn voortgekomen..., dat doet niets af van de bedoeling waarmee God deze wereld heeft gemaakt'. Is dat echt waar? Maakt het niet uit, hoe we over de schepping van deze wereld denken? En heeft dat geen gevolgen voor de andere stukken van de geloofsleer?

Evolutie

In de eerste plaats zijn wij ervan overtuigd dat de evolutieleer een semi-wetenschappelijk bedenkensel is. Een fabel. Er was eens..., veertien miljard jaar geleden, een hete zandkorrel vol energie. Deze barstte uiteen. De losgekomen energie werd omgezet in materie. Zo ontstonden de eerste sterren. Miljarden jaren later ontstonden de zon en de andere planeten, zoals onze aarde.

In de 'oerzee' op de aarde bestond eerst nog geen leven. Door bliksem en zonlicht ontstonden aminozuren, waaruit bacteriën werden gevormd, die op hun beurt weer tot planten en wormen evolueerden. Deze wormen groeiden uit tot reusachtige reptielen.

Toen gebeurde er iets bijzonders. Een gigantische meteoriet sloeg in en roeide grote delen van het leven op aarde uit. Alleen kleine zoogdieren, zoals apen, overleefden de ramp. Het klimaat werd droger zodat de apen uit hun bomen moesten komen om eten te zoeken. Sommige apen gingen rechtop lopen en begonnen bijlen en speren te maken. Door het werkzweet broeide de vacht van hun lijf. Goede voeding bevorderde de groei van de hersenen. Zo ontstond 200.000 jaar geleden in Afrika de eerste mens.

Volgens de 'christen-evolutionisten' zou God de eerste (aap)mensen hebben gevraagd om Hem te dienen. Hij wilde met hen een relatie aangaan, maar zij weiger-

den. Deze afwijzing zou in Genesis 3 symbolisch zijn weergegeven met het verhaal van de val van Adam en Eva.

Geloofsleer

In de 'Gewone Catechismus' staat zwart op wit dat het niet uitmaakt wat we geloven: of in de volmaakte goede schepping of in een evolutie van miljoenen jaren. 'Een christen kan daar open in gaan staan'. Genesis 1-3 kan dus ook symbolisch gelezen worden.

Het is de vraag wat de schrijvers bedoelen als ze schrijven dat Adam en Eva gehoor gaven aan de woorden van de slang. Elders schrijven ze: 'Ergens is het misgegaan tussen God en ons'.

Verder zien we dat het in deze Catechismus aan scherpte ontbreekt in het spreken over zonde en genade. 'Het is een te grote belediging voor God om de zonde en het kwaad zomaar alleen op ons bordje te schuiven'. De erfschuld die vanwege Adams ongehoorzaamheid op ons rust (Rom. 5:12), komt niet ter sprake. Ook ontbreekt de eis van Gods gerechtigheid aan de gevallen mens. Daardoor verzwakt het spreken over de noodzaak van de offerande van Christus.

De reikwijdte van Christus' offerande wordt erg universeel voorgesteld, de verkiezing komt nauwelijks ter sprake. Het werk van de Heilige Geest wordt niet heilsordelijk uitgewerkt zoals we dat kennen uit de Heidelbergse Catechismus in 'ellende, verlossing en dankbaarheid'.

Wetenschap

Wat mag de reden zijn dat de drie theologen de keuze voor schepping of evolutie in het midden laten? Mijns inziens hangt dit samen met een veel te positieve houding tegenover de moderne wetenschap. In het antwoord op vraag 26 noemen ze het een misverstand dat christelijk geloof haaks zou staan op de wetenschap. Wij begrijpen deze positieve houding niet. Sinds de Verlichting is de wetenschap godloos geworden. Theologen die een synthese zoeken te bewerkstelligen tussen de Bijbel enerzijds en de wetenschappelijke trends anderzijds, hebben de kerk veel schade berokkend. In de negentiende eeuw las men de Bijbel 'humanistisch'. In de vorige eeuw las men de Bijbel 'socialistisch'. Vandaag leest men de Bijbel 'evolutionistisch'.

Gereformeerde theologen zijn geroepen om tegen deze seculiere stroom in te gaan, een wachter te zijn op Sions muur, met als enig wapen: 'Zo spreekt de Heere HEERE!'

Een diaken in Jeruzalem

‘En zij verkoren Stéfanus...’. Handelingen 6:5b

Het is Pinksteren geweest. De Heilige Geest is uitgestort op alle vlees. Velen namen het Woord aan en werden gedoopt. Zondaren werden in Sion geboren en op één dag werden er drieduizend zielen toegedaan tot de schare die eenmaal zalig wordt. En de Heere deed er nog dagelijks aan toe.

J. van 't Hul,
Lieren

Volgens de christelijke traditie ging Stéfanus door de oostelijke poort van de stad, zijn dood tegemoet.

In Jeruzalem is men één van hart en één van ziel. De gemeente Gods bloeit. ‘En zij (de apostelen) hielden niet op allen dag in den tempel en bij de huizen te leren en Jezus Christus te verkondigen’ (Hand. 5:42).

In het volgende vers, in Handelingen 6:1, is de duivel er opeens ook. Hij is er ook al in de Vroege Kerk bij. Hij is de uiteendrijver, de stukmaker, de grote destructor: ‘En in dezelve dagen, als de discipelen vermenigvuldigen, ontstond een murmuring...’ Daar begint het duivelswerk vaker mee, met verdeeldheid en tweespalt zaaien, liefst in de gemeente Gods, liefst daar waar de Geest werkt en waar het Evangelie van vrije genade met zegen wordt verkondigd. De worsteling tussen het Vrouwenzaad en het slangenzaad, tussen het rijk van de duisternis en het Koninkrijk van het licht gaat onverminderd door. De geschiedenis is getuige.

Weduwen van de Grieken

Het is in het jaar 36 na Christus. De kerk in Jeruzalem is gegroeid, niet alleen door autochtonen uit de stad, ook door mensen

van buitenaf. Hoe gaat zo iets, de mensen van buitenaf spreken de Hebreeuwse taal (of beter gezegd: het Aramees, een variant van het Hebreeuws) nog niet zo goed. Dat geeft in de maatschappij vaak spraakverwarring en geruzie. Hier ook: ‘...ontstond een murmuring der Grieksen tegen de Hebreeën, omdat hun weduwen in de dagelijkse bediening verzuimd werden’ (Hand 6:1b). Grieks sprekende weduwen ontvangen kennelijk minder weduwensteun dan de Hebreeuwse weduwen. Het gaat dus om geld. Alle reden voor een groot conflict.

Het zijn de Grieks sprekenden die beginnen te ruziën. Ze lijken buitengewoon verongelikt. Hún weduwwrouwen worden bij de dagelijkse bediening over het hoofd gezien, terwijl in deze eerste christengemeente toch alle dingen ‘gemeen’ zijn (Hand. 4:32a). Men leeft dus in gemeenschap van goederen. Terwijl aan iedereen ‘werd uitgedeeld naar dat elk van node had’ (Hand. 4:35b), worden de weduwwrouwen van de Joden voorgetrokken boven de weduwwrouwen van de Grieken. Kort en goed: de Grieken komen tekort. Een kritiek

ogenblik in de jonge pinksterkerk. Het blijft hier altijd maar een strijdende Kerk.

Geen heerszucht

De apostelen gaan niet in discussie over de vraag of de klacht wel of niet gerechtvaardigd is. ‘Een goed geweten kan vele kwade vermoedens verdragen’ (Da Costa). Ze maken de zaak bespreekbaar. Het zijn kennelijk geen heerszuchtige types. De apostelen roepen de gemeenteleden bij elkaar en stellen vervolgens vast dat het werk hen teveel wordt. Zij zijn immers geroepen om het Woord te verkondigen, niet om diaconaal werk te verrichten (‘de tafelen dienen’, is: ‘diakonia’). Het uitdelen van aalmoezen aan armen en weduwen moet natuurlijk wel gebeuren, maar de apostelen zijn maar met z’n twaalven. Ze zijn geroepen het Brood des levens te verkondigen, niet om dagelijks brood uit te delen, want dat is de spijs die vergaat. Dienaars van het Goddelijk Woord moeten ‘niet ingewikkeld worden in de handelingen des leeftochts’ (2 Tim. 2:4b). Apostelen kunnen nu eenmaal niet overal tegelijk zijn. Diaconaat is een Godvruchtig werk, maar het mag niet ten koste gaan van de verkondiging.

De twaalven zeggen: ‘Ziet dan om, broeders, naar zeven mannen uit u, die goede getuigenis hebben, vol des Heiligen Geestes en der wijsheid, welke wij mogen stellen over deze nodige zaak’ (Hand. 6:3). De apostelen gaan prioriteiten stellen, het ambtelijk werk delegeren. Er moeten zeven mannen komen die de zorg voor de armen en de weduwen ter hand kunnen nemen. Dan kunnen de apostelen zich wijden aan hun uiteindelijke taak, de bediening van het Woord.

Zeven ambtsdragers

Het gaat niet om ‘zomaar’ zeven mannen. Het moeten in de eerste plaats mannen ‘uit u’ zijn, uit de gemeente dus. Daarnaast moeten het ook wijze mannen zijn (met verstand van God en Goddelijke zaken), van een goed getuigenis (dus mannen die geen aanstoot geven, een goede reputatie hebben; er moet wat van hen uitgaan) en die vol van de Heilige Geest zijn (want de gaven van de Geest, zeggen de kanttekenaren, ‘zijn nodig om zulken dienst met getrouwheid en voorzichtigheid uit te voeren’). De apostelen zien niet uit naar bestuursleden, maar naar ambtsdragers. ‘En zij verkoren Stéfanus, een man vol des geloofs en des Heiligen Geestes...’ (Hand. 6:5b).

(wordt vervolgd)

Een nieuwe manier van bijbeluitleg [3]

Gereformeerd vrijgemaakte theologen hebben een nieuwe manier van uitleg van de Bijbel (hermeneutiek) gepresenteerd. In het vorige artikel legden we uit wat dit inhoudt. Ook noemden we twee onderwerpen waarin deze hermeneutiek doorwerkt. In dit artikel belichten we het ene onderwerp, namelijk homoseksualiteit, om de volgende keer het punt van vrouw en ambt te bezien.

ds. J.M.D. de Heer,
Middelburg

In de bundel "Gereformeerde hermeneutiek vandaag" schrijft de Kamper hoogleraar A.L.Th. de Bruijne over de ethiek. Voor orthodoxe christenen vormen de Tien Geboden de basis voor de ethiek, waarbij andere teksten uit de Bijbel deze geboden verder uitleggen en toepassen. De Bijbel is dus niet alleen een bron voor de dogmatiek, maar ook voor de ethiek. Deze opvatting vormt nog altijd de basis van de lessen ethiek aan onze Theologische School in Rotterdam.

Vertrouwde werkwijze

Volgens De Bruijne voldoet de 'vertrouwde werkwijze' niet meer. Volgens hem oriënteerden de apostelen zich zeker op de Tien Geboden, maar zochten ze vervolgens naar een eigen toepassing in hun tijd. De Tien Geboden vormen zo wel een 'model voor het goede leven in de context van Gods werk in Israël', maar christenen moeten dit model nu zelfstandig omzetten in hun eigen tijd.

Wat betekent dit volgens De Bruijne voor het onderwerp homoseksualiteit? Wel, de Bijbel spreekt alleen over homoseksualiteit zoals dat in die samenleving voorkwam. Dat was een perverse vorm in een Gode-vijandige cultuur. Nu zijn er christenen die bij zichzelf een homoseksuele

gerichtheid ontdekken en willen gaan samenleven. Dat is anders, stelt De Bruijne. En dus moet de kerk opnieuw nadenken over dit onderwerp. De concrete bijbelteksten zijn dan niet meer 'automatisch rechtstreekse richtlijnen voor ons'. De nieuwe hermeneutiek wijst nu de weg om de Bijbel te vertalen naar de eigen tijd. Daarbij staat voor De Bruijne de ethiek binnen het kader van de komst van Gods Koninkrijk. De belangrijkste functie van de Bijbel binnen zijn 'ethische hermeneutiek' is niet dat hij ons inhoudelijk de weg wijst. 'De Schrift verbindt ons aan Christus en doet ons delen in Zijn veelzijdig geestelijk vermogen om het goede leven te herkennen'.

Ingrijpende verandering

We hebben De Bruijne aan het woord gelaten om te laten voelen hoe ingrijpend de ethiek verandert in het spoor van de nieuwe hermeneutiek. Dan staan de Tien Geboden als openbaring van Gods wil niet meer helemaal op de voorgrond. Er valt nu veel meer licht op de christen die deze geboden toepast in nieuwe situaties. Dat kan alleen, zal De Bruijne zeggen, in vereniging met Christus. Maar dan komen we bij een fundamenteel bezwaar tegen de vrijgemaakte visie op verbond en gemeente.

De gemeente wordt te gemakkelijk als een gelovige gemeente gezien. Met de val in Adam en de radicale doorwerking van de zonde wordt in vrijgemaakte kringen te weinig gerekend. Het mensbeeld is te optimistisch. Dat vertaalt zich in een te optimistische gedachte dat de hedendaagse christen het goede spoor vindt om Gods geboden toe te passen in zijn eigen leven. Juist als de moderne tijd de Tien Geboden buiten spel zet, heeft de kerk dubbel nodig om deze geboden krachtig te laten klinken.

Omslag

De Bruijne komt zelf niet tot het aangaan van homoseksuele relaties. Maar, binnen zijn model om ethiek te bedrijven, verwachten we dat binnen de vrijgemaakte kerken er een omslag komt. In juni 2015 besloot de classis Groningen al om plaatselijke kerken vrij te laten om homoseksuele gemeenteleden met een relatie toe te laten tot het Heilig Avondmaal. In het gezamenlijke vrijgemaakte en Nederlands gereformeerde tijdschrift OnderWeg klonk in diezelfde maand een vurig pleidooi van de predikant J.M. Haak om homoseksuele gemeenteleden in alle openheid te ontvangen. Immers, zo redeneerde hij, God accepteert de mens zoals hij is. 'Waar Jezus' liefde woont, daar gebiedt de Heer Zijn zegen. Over verschillen tussen homo's en hetero's hoeft je je in deze Heer niet druk te maken'. Aangrijpend om dit te lezen!

De generale synode stelde in november 2017 een studiedeputaatschap in over homoseksualiteit. Totdat de volgende synode het rapport heeft besproken, worden kerkenraden opgeroepen om terughoudend te zijn met het toepassen van kerkelijke tucht richting homoparen. Als reden werd aangegeven dat de klassieke kerkelijke benadering van homoseksualiteit onder druk staat. Er zijn vele nog onbeantwoorde vragen, aldus de synode. Deze woorden stellen ons helaas allerminst gerust!

(slot volgt)

Mijn eigen ik

‘De tijd van preekbeurtenregeling voor 2020’

Ik wil graag weten waar ik aan toe ben. Ik prefereer een overzichtelijke agenda van 2020, waarbij ik nu al weet wat me wacht. Ja, zo vroeg mogelijk, want graag duidelijkheid boven alles. Tijdig (in)gevuld op een manier die mij aanstaat c.q. bij mij past. Ik preek net als iedereen in de ene gemeente liever dan in de andere. Ik heb ook zo mijn voorkeuren. Als ik niet (vroeg)tijdig plan dan is een ander me voor en kom ik er niet meer tussen. Ik rijd trouwens liever wat minder. Dichterbij vind ik toch behaaglijker, begrijpelijk toch? En zeker op Gods dag. Een principieel argument! Ik vind de afstanden en de files zo langzamerhand toch bezwaarlijk(er) worden. Een reëel argument. Ik vind de honorering in de ene gemeente aantrekkelijker dan in de andere. Ik weet van afspraken in het verleden over de termijn van preekbeurtverzoeken. Maar daar heb ik zo mijn eigen gedachten over en mijn eigen praktijk in ontwikkeld. Ik ga mijn eigen gang en doe wat ik wil. Een ander - zeker mijn (jonge) broeder - bekijkt het maar....

Dan sta ik vervolgens als gastpredikant op de preekstoel. Mijn begeerte is om ook elders de kenmerken van genade voor te houden. Met de woorden van Augustinus, door de eeuwen heen beproefd, door al Gods kinderen ervaren. Het eerste kenmerk van genade is ootmoed; het tweede ootmoed en het derde nog eens ootmoed. Dan klinkt vanaf de kansel op het vroegtijdig vastgelegde tijdstip de belofte van het genadeverbond: 'Ik (hoofdletter) zal maken dat ze een walging van zichzelf zullen hebben'. Dan is het mijn begeerte net als van Johannes de Doper: 'Hij moet wassen en ik minder worden'. Want het gaat in de dienst des Heeren niet om mij, maar om Góds eer en om de heerlijkheid van Zijn Gezalfde. De Heere heeft mij helemaal niet nodig. Wat een verwaardiging om een instrumentje te mogen zijn. Slechts tijdelijk, want we zijn maar vrijmachtig ingeschakelde voorbijgangers. Maar het Woord Gods is gelukkig niet gebonden, zeker niet aan mij. Dan overdenken we een stervend leven: 'wij die leven, worden elke dag in de dood overgegeven, om Jezus' wil'. Want de grootste vijand van Gods eer en Immanuels heerlijkheid blijkt voortdurend immers ... mijn eigen, altijd zelf bedoelende ik. Dat geeft - als het goed is - (veel!) droefheid en strijd.

Deze droefheid en strijd moge blijken in de vruchten van mijn (ambtelijk) leven. Ook in de maanden mei(!), juni, juli en augustus! Want de weg - naar welke kansel dan ook - ligt open voor de alwetende God, Die harten en nieren proeft. Deze wetenschap stempele mijn héle gang door al de gemeenten.

Ingezonden door een oudere predikant

Curriculum.nu en burgerschapskunde

Werkgroep onderwijs van het deputaatschap KGJO

Dat kinderen naar school gaan om te leren, is voor iedereen helder. Wát kinderen leren, is niet altijd even duidelijk. Wat leren onze kinderen op school?

Hoewel scholen en leerkrachten veel vrijheid hebben, bepalen ze in hoofdlijnen niet zelf wat er aan kinderen wordt geleerd. In het Nederlandse onderwijs werken we al jaren met door de overheid vastgestelde kerndoelen. Deze kerndoelen beschrijven de leerstof die iedere school moet behandelen. De huidige kerndoelen zijn sterk verouderd en moeten worden vernieuwd. Daarom zijn er ongeveer 125 leerkrachten en schoolleiders uit het primair en voortgezet onderwijs in negen ontwikkelteams bezig de kerndoelen te vernieuwen, onder de vlag van 'curriculum.nu'. Elk ontwikkelteam heeft zijn eigen leergebied. Nadat er in verschillende sessies een visie, grote opdrachten en bouwstenen zijn ontwikkeld, wordt het product opgeleverd aan de minister van Onderwijs. Hierna worden, na goedkeuring, in opdracht van het ministerie van Onderwijs de nieuwe kerndoelen vastgesteld.

Burgerschap

In het nieuwe curriculum worden er twee nieuwe leergebieden toegevoegd: digi-

tale geletterdheid en burgerschap. Het leergebied burgerschap is erg belangrijk, aangezien dit sterk onze mensvisie en ons wereldbeeld raakt. Burgerschap moet al langer op scholen worden gegeven, maar tot nu toe zijn er geen heldere uitspraken gedaan over de exacte inhoud van het vak. Binnen het vernieuwde curriculum wordt ervan uit gegaan dat burgerschap bestaat uit democratie, diversiteit (waarbij identiteitsvorming belangrijk is) en grote maatschappelijke thema's, zoals duurzaamheid, technologie en globalisering. Juist met het oog op de identiteit is het zeer belangrijk hoe dit geformuleerd wordt. Hierin ligt voor reformatorische scholen de grondslag en de eigenheid om vanuit Gods Woord de kinderen te kunnen onderwijzen.

Belang betrokkenheid

Omdat binnen curriculum.nu voorwaarden worden gesteld waaraan het onderwijs moet voldoen, is het van belang om kritisch mee te denken en te kijken wat er wordt geformuleerd. Het is daarom van grote waarde dat in het ontwikkelteam

Burgerschap het reformatorisch onderwijs is vertegenwoordigd door één van onze leerkrachten. Er is echter meer nodig. Curriculum.nu biedt volop gelegenheid om te reageren op de producten die de ontwikkelteams hebben gemaakt. Er zijn al diverse consultatierondes geweest. Op dit moment staat de laatste consultatieronde open. Veel maatschappelijke organisaties weten de weg te vinden in het geven van feedback op de 'producten' die ontwikkeld worden. Zij hebben hier vaak vanuit hun ideologie een eigen belang bij. Opvallend is echter dat er vanuit reformatorische kring, buiten de grote organisaties zoals de Vereniging Gereformeerd Schoolonderwijs en het G.H. Kerstencentrum, weinig wordt gereageerd. Dat betekent dat 'onze stem' minder wordt gehoord. Het is echter van belang dat individuele scholen en leerkrachten reageren. Juist die stem kan zorgen dat we onze identiteit binnen de school kunnen behouden. Ook in een nieuw Curriculum.

Laatste mogelijkheid

Graag willen we scholen en leerkrachten oproepen om in de laatste consultatieronde, die inmiddels openstaat, een reactie te geven op het product. Dit kan op de site www.curriculum.nu. De consultatieperiode loopt nog tot 11 augustus. Na deze consultatieperiode is er geen gelegenheid meer om te reageren.

Ieder ontwikkelteam bezint zich naar aanleiding van de ontvangen reacties op wat er nog beschreven moet worden en wat kan worden weggelaten. Daarbij kan het om kleine aanpassingen gaan die grote gevolgen hebben. Daarna wordt het hele pakket overhandigd aan de minister van Onderwijs. Vervolgens zal de Tweede Kamer zich uitspreken over de opbrengsten van curriculum.nu. Na goedkeuring zal het verwerkt worden tot wettelijk verplichte kerndoelen.

Er is een mogelijkheid om mee te denken en adviezen te geven over wát we leerlingen volgens de kerndoelen moeten leren. Laten ouders, leerkrachten en directies, ieder vanuit hun eigen rol, hun verantwoordelijkheid nemen en de hand biddend aan de ploeg slaan. Het gaat tenslotte niet alleen om de vraag of onze leerlingen goede burgers van Nederland zijn, maar of onze kinderen reizigers mogen zijn naar die stad die fundamenten heeft, welks Kunstenaar en Bouwmeester God is.

Reacties mailen naar:
p.kieviet@versluijsschool.nl

Boekennieuws

"De Rotssteen van mijn hart; Het leven van John Duncan", L.J. van Valen; uitg. Brevier; 304 blz.; € 24,99.

De Rotssteen van mijn hart

De heer L.J. van Valen is goed bekend met de kerkgeschiedenis van Schotland en Engeland. Nu heeft hij een levensbeschrijving het licht doen zien van John Duncan (1796-1870). Het boek geeft een indringende beschrijving van diens leven. In zijn jonge jaren brak Duncan met de kerk en was ongeveer tien jaar feitelijk atheïst. In een lange en zware weg kwam hij tot bekering en werd hij predikant.

Duncan had grote liefde tot en betrokkenheid op het zendingswerk onder de Joden (vandaar zijn bijnaam 'rabbi'). Hij heeft met onder meer McCheyne een kerkelijke oriëntatie reis naar Palestina gemaakt. Ook heeft hij gearbeid onder de Joden in Hongarije. Duncan is een groot deel van zijn leven professor in de theologie geweest in Edinburgh. Daartoe werd hij door de kerk benoemd, vooral vanwege zijn grote kennis van de Bijbelse talen. Van Valen geeft niet alleen veel weer over het leven van Duncan, maar ook over diens prediking en over zijn persoonlijke geestelijke worstelingen. Hij had veel te maken met depressies. Dat stempelde mede zijn geloofsleven, zelfs tot het einde van zijn leven toe. Hij had veel strijd omtrent geloofs(on)zekerheid.

In dit boek komen ook naar voren de vele kerkelijke verwickelingen en onderlinge strijdpunten in de Schotse kerken. Dit maakt het boek niet zo gemakkelijk leesbaar. In theologisch opzicht was Duncan overtuigd calvinist. Hij was een bevindelijk christen.

Hij besepte nadrukkelijk dat de bekering een werk Gods is. Evenzeer leerde hij de menselijke verantwoordelijkheid en de grote ruimte die er in Christus is. Duncan maakte allerlei geestelijke ontwikkelingen in zijn tijd intensief mee en was goed op de hoogte van de vroegere ontwikkelingen in de Schotse kerken. Zo lezen we dat hij de Marrowman (Erskines, Boston) in hun evangeliebediening hoogachtte en ook het werk van mannen als Shepard en Hooker waardeerde in hun benadrukken van overtuiging, verslagenheid, vernedering. Niet als voorwaarde aanmerkend maar wel als noodzakelijk. En zo de ruime aandacht voor de rijke genade in Christus. Er wordt vermeld dat Duncan veel geestelijke vrucht opmerkte. Op het eind van zijn leven maakte hij zich grote zorgen over vervlakking en invloeden van modernere opvattingen in de Schotse kerken.

ds. P. Mulder, Geldermalsen

"Onder het Woord. Gedachten over de prediking", ds. H. Hofman; uitg. Den Hertog, Houten, 123 pag.; € 12,90.

Onder het Woord. Gedachten over de prediking

Onze ambtsbroeder uit Kalamazoo in de Verenigde Staten heeft zijn gedachten over de prediking aan het papier toevertrouwd. Na de opleiding 'overzee' voltooid te hebben, werd hij in 1999 bevestigd als zendingspredikant voor Bolivia. Daarna diende hij de gemeenten van Sioux Center, Dordrecht en nu weer 'terug' in Kalamazoo. Deze publicatie is dus een weerslag van ongeveer 20 jaar ambtelijke ervaring, in drie continenten. Begrijpelijk dat de illustratie op de omslag ons de Julianakerk van Dordrecht toont. De woorden boven de hoofdingang zijn nog net te lezen: 'In deze plaats zal ik vrede geven'. Dat was van 2012 tot 2016 door Gods goedheid het geval!

De auteur verdeelt deze uitgave in vieren. Deel 1 gaat over 'de dag des Heeren' (blz. 15-33). Deel 2 over 'naar de kerk' (blz. 36-68). Deel 3 over 'in de kerk' (blz. 69-104). En deel 4 over 'uit de kerk' (blz. 105-121). Daarvóór een 'Woord vooraf' met een lang citaat uit een preek van Luther uit 1546 over 'prediker, preek en toehoorder'. Het geheel wordt afgesloten met een epiloog, bestaande uit een lange aanhaling van Thomas Watson (1620-1686) over de waarde van het gebed voor de prediking. De middelste twee gedeeltes zijn dus het langst. 'Naar de kerk' en 'in de kerk' vormen de kern van de 'gedachten over de prediking'.

Wat de inhoud betreft: het was me een vermaak om deze pennen-

vrucht te lezen. Wanneer u onze broeder kent, dan hóórt u hem spreken in dit boek. Pastoraal, spontaan, duidelijk, praktisch en ernstig. En niet te vergeten: gefundeerd. Hij haalt zijn bronnen aan. Zoals we al zagen, hij begint met Luther en eindigt met Watson. Tussendoor komen o.a. voorbij: C.H. Spurgeon, Th. Boston, zijn vader ds. H. Hofman (1931-2007), dr. T. Hoekstra, dr. D.M. Lloyd-Jones, ds. G.H. Kersten, ds. W. Teellinck en zijn oom ds. A. Hofman (1912-1990).

Deze uitgave is precies zoals de titel het uitdrukt: 'Gedachten over de prediking'. Niet meer en niet minder. Hier is mijn broeder aan het woord, die wéét hoe onmogelijk en hoe... mooi preken is. Hij formuleert dat op zijn manier. Maar hij heeft ons wat te zéggén. En daarom is deze uitgave zo waard om gelezen te worden.

v. A.

De wind van Pinksteren...

A. Janse-Pieterman, Rijssen

Het waait heel hard. Mieke loopt met haar ouders en haar twee zusjes op het strand. Ze kijkt naar de lucht. De wolken drijven snel voorbij. Haar haren vliegen alle kanten op. De golven gaan heel hoog. Wat heeft de wind veel kracht!

Met Pinksteren denken we aan de uitstorting van de Heilige Geest. Drieduizend mensen worden op die dag geraakt door de Heere Zelf. Ze gaan uitroepen: 'Wat zullen wij doen, mannen broeders?' (Hand. 2:37). Als de Heere door Zijn Heilige Geest gaat werken, dan werkt Hij krachtig. Net als de wind. Hij overtuigt van zonden. Hij laat zien dat je voor God niet kunt bestaan. Maar ook dat Zijn Zoon als Zaligmaker

wilde sterven om van zonden te verlossen.

Misschien vraag jij je af of je de Heilige Geest kunt zien. Hij is namelijk onzichtbaar. En toch is het in je leven te zien, als de Heilige Geest werkt. Hij verandert je leven totaal. Eerst leefde je voor jezelf en de zonde. Maar dan wil je alleen maar gaan leven voor en met de Heere. Lees het maar in Handelingen 2:46: 'En dagelijks eendrachtelijk in den tempel volhardende'. Ze wilden niets liever dan over het werk van de Heere praten en de woorden uit de Bijbel horen.

Het begin van de kerk van het Nieuwe Testament is ontstaan op de Pinksterdag en zal uitgebreid worden tot de laatste dag dat de aarde zal bestaan. Omdat de drie-enige God, Vader, Zoon en Heilige Geest nog steeds krachtig wil werken. Ook in harten van (jonge) kinderen. Want:

'Het Zaad zal Hem dienen, het zal den Heere aangeschreven worden tot in geslachten' (Psalm 22:31). De drieduizend mensen waren vol van het werk van de Heere. Zo vol dat anderen dachten dat ze dronken waren. Ik hoop dat je iets mag kennen van deze liefde, die alleen je hart kan vervullen. Of dat het anders mag leven in je hart: 'Wat moet ik doen om zalig te worden?' Ik wens je toe dat je deze dagen iets van deze 'Pinksterwind' mag voelen.

vervolgverhaal

74

Palko de kleine evangelist

J.W. van den Berg

Juriga legt zijn hand op de smalle schouders van de jongen. 'Je moet direct naar de pastorie. Vader Malina is ziek en hij heeft naar jou gevraagd.'

'Grootvader', zegt Palko verwonderd, 'bent u al beneden geweest?'

'Ja, mijn jongen en vader Malina verlangt heel erg naar je. Ik heb hem beloofd dat je net zo lang bij hem mag blijven als hij wil. We zullen het zonder jou best klaar spelen.'

'O, grootvader, dank u wel!' Palko kust de oude man op beide wangen.

'Ga nu maar, Palko', zegt deze wat schor, 'en zorg goed voor hem.'

Voorzichtig doet Palko het raam op een kier en gaat dan weer stilltjes bij het bed

zitten. Ondanks alle zorgen die hij heeft en alle pijn die de priester lijdt, voelt hij een diepe vreugde en grote dankbaarheid in zijn hart. Hij is weer bij zijn grote vriend! De dokter heeft geprobeerd Palko uit de ziekenkamer te houden, maar vader Malina gaf niet toe. 'Hij blijft hier! Hij is mijn kleine kameraad. Vertel hem wat u wilt dat hij voor mij moet doen. Ieder ander maakt lawaai en drukte, maar hem hoor je niet als hij zich beweegt.'

Na twee dagen moet de dokter toegeven dat hij zich vergist heeft. Palko doet alles

wat hem opgedragen wordt gauw en goed. Hij beweegt zich zo stil en geruisloos dat een vlieg nog meer geluid maakt dan hij. Graag zit hij naast het bed en als hij ziet dat de zieke veel pijn heeft, bidt hij of de Heere de pijn wil wegnemen. De priester bidt zelf ook: 'Heere, maak mij beter en houd mij nog lang in Uw dienst, maar Uw wil geschiede.'

'Waarom verhoort Hij ons niet?' vraagt Palko zich telkens af. Dat zegt hij niet hardop, maar hij heeft het er heel moeilijk mee. Het 'Uw wil geschiede' kan hij niet over zijn lippen krijgen.

Kerknieuws

PINKSTEREN EN ZENDING

Het bijzondere heilsfeit van Pinksteren is nauw aan zending verbonden. En dat om verschillende redenen. De Heere Jezus had tegen Zijn discipelen gezegd dat zij in Zijn Naam moesten prediken: 'Bekering en vergeving der zonden, onder alle volken, beginnende van Jeruzalem' (Luk. 24:47). Echter, voordat zijn jongeren moesten uitgaan in de wereld, moesten zij in Jeruzalem wachten totdat zij de Heilige Geest hadden ontvangen.

De drie tekenen waarmee de uitstorting van de Heilige Geest gepaard gaat, verwijzen ook naar de wereldwijde opdracht. Wijst het geluid van de geweldige wind niet op de onwederstandelijke werking van de Heilige Geest? Deze wind moet de hele aarde doorwaaien, opdat doden levend zouden worden. De vurige tongen die op de hoofden van de apostelen te zien zijn, wijzen op het licht van de kennis van God dat zij, met vurige liefde tot de eer van God en het welzijn van de naaste, moeten gaan ontsteken in een donkere wereld. Tenslotte wijst het spreken van velerlei talen op het wonder dat overal ter wereld de Heere weer zal worden verhoogd als Zijn Woord gepredikt wordt.

We mogen, als de Heere het geeft, het wonder van Pinksteren weer gedenken. De Heere verbindt Zijn zegen aan de verkondiging van Zijn Woord. Maar Pinksteren doet verder zien. Het doet bidden: 'Bewaar en vermeerder Uw Kerk; verstoor de werken des duivels en alle geweld, dat zich tegen U verheft, mitsgaders alle boze raadslagen, die tegen uw Heilig Woord bedacht worden; totdat de volkomenheid Uws Rijks kome, waarin Gij alles zult zijn in allen' (HC, Zondag 48). En zouden bij die bede onze gaven voor het zendingswerk gemist worden?

ds. G.W.S. Mulder,

voorzitter deputaatschap zending

BEVESTIGING EN INTREDE DS. HOGCHEM IN AALBURG

6 maart was een bijzondere dag in het 90-jarig bestaan van de gemeente te Aalburg. Ds. E. Bakker uit Veen bevestigde deze dag ds. C. Hogchem als haar vierde predikant, na een vacante periode van slechts dertien maanden.

Ds. Bakker bepaalde de aanwezigen bij de

tekstwoorden uit 2 Timótheüs 4:5. Dit tekstwoord handelt over 'Paulus' broederlijke opwekking'. Hij sprak naar aanleiding van vier gedachten: waakzaamheid, verdraagzaamheid, bewogenheid en zekerheid.

1). Paulus geeft aan zijn geestelijke zoon en mededienstknecht Timótheüs veel pastoraal onderwijs, vanuit de wetenschap hoe moeilijk de ambtelijke dienst -die ook een liefdedienst is- kan zijn. Vanwege de zware verantwoordelijkheid die op de schouders van Timótheüs rust, wekt hij op om waakzaam te zijn: Wees wakker! Bij wereldgeïllustrieerdheid in het kerkelijke leven. Of bij commentaar op de prediking waarin de mens afgebroken en niet opgebouwd wordt. De Heilige Geest wil zo'n prediking immers juist gebruiken om zo plaats te maken voor Christus.

2). Vanuit de overtuiging dat er verdrukkingen zullen komen, wekt Paulus op deze te ondergaan met lijdzaamheid. Ondanks vijandschap of verdrukking is de inhoud van Paulus' prediking niet veranderd. En om deze verdrukkingen te verdragen, is de bovennatuurlijke liefde van God nodig.

3). Doe het werk van een evangelist. Dat wil zeggen: Maak het Evangelie bekend, geef onderwijs. Vanuit de liefde van het hart, de liefde tot God en Christus, tot de gemeente waarover u bent gesteld. En gehoorzaam aan de opdracht waartoe u bent geroepen. Om zo in liefdesbewogenheid als een herder achter de kudde aan te dringen.

4). Ambtsdragers dienen eerlijkheid en getrouwheid te betonen in hun ambtelijk dienen. In de gemeente geeft dat zekerheid dat God hen heeft geroepen en dat zal in de vruchten openbaar komen. Paulus roept Timótheüs op zijn van God gekregen autoriteit te laten blijken in het getrouw verrichten van zijn dienstwerk. Het grote doel is de uitbreiding van Gods Koninkrijk, waarvan Zijn dienaren een klein radertje zijn.

Na de lezing van het formulier en het ja-woord van ds. Hogchem, spreekt ds. Bakker hem, zijn vrouw en familie en de gemeente in hartelijke bewoordingen toe. Ds. Hogchem wordt Psalm 86:8 toegezongen.

In de intrededienst haalt ds. Hogchem de woorden uit Jesaja 55 aan: 'Want Mijn gedachten zijn niet ulieder gedachten.' 'Daarom,

gemeente van Aalburg, sta ik hier, en anders was ik hier niet geweest'. Hij geeft in sobere bewoordingen aan hoe de Heere in zeer korte tijd zijn hart had overgebogen om de roepstem uit Aalburg op te volgen. De intredetekst is Jesaja 55:10 en 11. Deze tekstwoorden spreken over 'Het gepredikte Woord', die uitgewerkt worden in de gedachten: een vergelijking, de oorsprong en het doel.

1). Aan het neerdalen van regen en sneeuw van de hemel komt geen mens te pas; het is Gods werk als Hij de aarde doorvochtigt. Ze zullen ook niet wederkeren, éér ze de aarde doorvochtigd hebben. En dan zal er een vruchtbare akker zijn, die brood en zaad geeft. Daardoor zal er leven zijn.

2). De profeet zegt: het is *Mijn* Woord, en: *Mijn* mond. Alles is uit Hem en door Hem. Dat Woord dat van Hem uitgaat, is volmaakt. De prediking is ten dele en de prediker is niet zo belangrijk. Het is een wonder dat de Heere een mens gebruiken wil om Zijn Woord te prediken. Als Gods Geest Zich aan dat Woord paart, dan zal het terugkeren en heeft het gedaan wat God behaagde.

3). De Heere leert dat er geen andere Naam is tot zaligheid dan de Naam Jezus. Dan breekt de Heere alles van een mens af, maar Hij verenigt hem ook met Gods wil. Dan wordt genade vrije genade en is zalig worden mogelijk bij God vandaan. En in de weg van doorgaande bekering komt dat volk aan de weet zelf geen Gode welbehaaglijke vrucht te kunnen voortbrengen, tenzij de Heere dat Zelf geeft. Zo wil Hij goddelozen rechtvaardigen en vijanden met God verzoenen.

Er volgden toespraken van ds. M.T. Al-Chalabi namens de classis Dordrecht en de PS Zuid-West, ds. M.A. Kuijt namens de plaatselijke kerken, wethouder J.P. Tanis namens de burgerlijke gemeente Altena en ouderling A. Rozendaal namens kerkenraad en gemeente. Laatstgenoemde liet ds. Hogchem Psalm 20:1 toezingen, waarna de dienst op de gebruikelijke wijze werd beëindigd.

Kerkenraad Aalburg

(Door de redactie ontvangen op 23 mei).

VERSLAG VERGADERING PS ZUID 11 APRIL 2019

Op de avond voorafgaand aan de vergadering werd een bidstond gehouden in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Middelburg-Centrum. In deze dienst ging voor de preses van de vorige synode, ds. S. Maljaars. Hij bediende het Woord n.a.v. Openbaringen 7:2-4, met als thema: Gods verzegele werk in de tijd voor het eindoordeel. Namens de roepende kerk van Middelburg-Centrum opent ds. J.M.D. de Heer

de vergadering op de gebruikelijke wijze. Het volgende moderamen wordt gekozen: preses: ds. S. Maljaars; assessor-preses: ds. D. de Wit; scriba: ds. J.M.D. de Heer; assessor-scriba: ouderling S. Boogaard; quaestor: ouderling M. de Geus.

De bestuurder van Cedrah, T.A Stoop, geeft een toelichting op het Jaarbericht van Cedrah. Hij zegt dat met name drie terreinen belangrijk zijn: identiteit, zorg en innovatie. Een der afgevaardigden spreekt zijn teleurstelling uit over het feit dat Cedrah en Sirjon (en RST) niet kunnen opgaan in één stichting. Kan het deputaatschap DMZ niet dienen als een katalysator daarvoor? Stoop antwoordt dat er samengewerkt wordt waar dat kan. DMZ wil geen geforceerde fusie poging. Het werk onder psychisch zwakken van pastoraal werker ouderling Van Veldhuisen wordt breed gewaardeerd. Hij wijst zelf op de noodzaak dat we als kerkenraden ook de enkeling blijven zien. Voor ons gevoel kunnen we soms zo weinig doen. Soms is het slechts een beker koud water, in de letterlijke zin.

Als voorzitter van de Stichting Steunfonds meldt ouderling Roeland dat er wordt onderzocht of er een voorziening kan komen voor mensen die uit het ziekenhuis ontslagen worden maar nog niet zelfstandig thuis kunnen wonen.

Van Eleos is informatie over enkele ontwikkelingen ontvangen. Een grote zorg van Eleos is de vervulling van de vacatures. Het begrip Herstelbenadering wijst op een nieuwe lijn die de overheid heeft ingezet om mensen die hulp nodig hebben, zelf stappen te laten ondernemen om weer actief te worden op bijvoorbeeld de arbeidsmarkt. Op zich hoeft dat geen verkeerde ontwikkeling te zijn, maar het gebeurt nogal eens dat kwetsbare mensen, die er nog niet aan toe zijn, druk ervaren die ze niet aan kunnen. Het is goed wanneer kerkenraden hier kennis van hebben

Naar de Generale Synode worden afgevaardigd: ds. A.P. Baaijens, ds. P.D. den Haan, ds. J.M.D. de Heer, ds. S. Maljaars en ds. D. de Wit, alsmede de ouderlingen S. Boogaard,

J.P. Bosman, M. de Geus, L.J. Goud en G.D. Roeland.

Een classis vraagt aandacht voor de structurele stijging van af te dragen gelden aan de Generale Synode. De quaestor van de Generale Synode geeft een eerste reactie. Het bedrag per lid en dooplid is door de vorige GS verhoogd van € 3,50 naar € 5,00. Dit als gevolg van enkele beslissingen van de GS die behoorlijk wat geld zouden kosten. Echter, er is in de afgelopen drie jaar sprake geweest van enkele meevallers. Daardoor zijn de reserves gestegen. De vergadering is van mening dat het goed is het signaal om de lasten niet te hoog te laten oplopen door te geven aan de GS.

De gemeente van Tholen wordt aangewezen als roepende kerk. Datum van de volgende vergadering: donderdag 23 april 2020. De bidstond zal worden geleid door ds. S. Maljaars.

Ds. De Wit sluit de vergadering op de gebruikelijke wijze.

S. Boogaard, assessor-scriba

Berichten

CGO HBO-OPLEIDING

Wilt u de Bijbel leren lezen in de grondtalen, uw theologiekennis verdiepen of opgeleid worden tot godsdienstleraar of pastoraal werker? U bent van harte welkom op onze voorlichtingsbijeenkomst, woensdag 12 juni; 19.30 uur: cursus Grieks, 20.30 uur: hbo-opleidingen (basisprogramma, opleiding godsdienstleraar en opleiding pastoraal werker). Er is ook de mogelijkheid tot het volgen van losse modules. Neem contact met ons op over de maatwerk mogelijkheden. Zie: www.cgo.nu/hbo-opleiding

ZANGAVONDEN

Bodegraven - Dorpskerk, vr. 14 juni, 19.15 uur, mannenkoor Datheen, Hanno Bosch, orgel. Mensen met een beperking mogen meezingen met het koor. Meditatie oud. Den Ouden; collecte t.b.v. Helpende Handen en Siloah.

Geldermalsen - Bethelkerk, zat. 15 juni, 19.00 uur, Noordermannenkoor Rijssen, mannenkoor Rehoboth en koor Mefibóseth van Helpende Handen afd. Werkendam e.o., Jan Rozendaal, orgel; collecte voor dagactiviteitencentrum Leidsche Hoeven. Meditatie: oud. B. Stam.

Genemuiden - Geref. Gemeente, Taghof, zat. 15 juni, 19.00 uur, avond met en voor mensen

met een beperking, m.m.v. gastenkoor Fredeshiem en mannenkoor Harpe Davids, Harm Beens en Andries van Vliet, orgel, leiding en bijbelvertelling ds. J. van Laar; collecte voor vakantieweken voor mensen met een beperking.

Goes - Maria Magdalenakerk, zat. 15 juni, 19.30 uur, Hollands jongerenkoor, jongerenorkest en mannenkoor Salomo, Joost van Belzen, orgel, sprekers, G.J. Baan (uit Goes); collecte t.b.v. JBGG.

Kapelle - Herv. kerk, zat. 15 juni, 19.30 uur, gem. koor Asaf, mannenkoor DEV uit Werkendam, Jacco Goud en Jaap Boer, orgel; H. van Groningen vertelt over het werk van De Vluchtheuvel; collecte t.b.v. De Vluchtheuvel.

Leerdam - Adullamkerk, zat. 15 juni, 19.30 uur, psalmzangavond, Martin Weststrate en Martijn den Haan, orgel, leiding ds. H.E.P. Fortuyn, appelwoord L. Klepper; collecte t.b.v. de Oase in Ouddorp.

Middelburg - Koorkerk, zat. 8 juni, 19.30 uur, gem. koor Sursum Corda, kinderkoor Blijde Stemmen, jongerenkoor Het Kleinood, Maurits Kruis en Han Bosman, orgel, leiding G. van Kralingen.

Rotterdam - Bethelkerk (Zuidwijk), vr. 14 juni, 19.30 uur, Seba-meisjeskoor, orkest Euphonia Talenta en gem. koor Laus Deo, Huig van der Knijff en Roeland de Reuver, orgel; collecte t.b.v. verbouwing Bethelkerk.

VERKOPINGEN

Alblasserdam - Kerk Geref. Gemeente, do. 13 juni, 9.00-21.00 uur, tweedehands kledingverkoop.

Barneveld - Van Lodenstein College, zat. 8 juni, 10.00-15.00 uur, actiemarkt van ds. J. Fraanjeschool, zie www.fraanjeschool.nl

Klaaswaal - Rehobothkerk, Havenweg 9, zat. 8 juni, 9.30-16.00 uur, actiemarkt t.b.v. bouwfonds Geref. Gemeente Klaaswaal en JBGG, zie www.actiemarktklaaswaal.nl

Waarde - Terrein Goud Grondverzet, Weelweg, zat. 8 juni, 9.30-16.00 uur, actiemarkt t.b.v. bouwfonds Geref. Gemeente.

Zwijndrecht - Eben Haëzerkerk, zat. 8 juni, 9.30-15.00, actiemarkt aan de Laurensvliet, t.b.v. renovatie kerkgebouw.

FIETSTOCHT

Op zat. 8 juni is er een fietstocht langs de kerken van de Geref. Gemeenten te Aalst, Brakel en Poederrijen. Starten kan bij elke kerk vanaf 9.30 tot 12.00 uur. Er is ook een korte route (15 km). Opstappen voor deze route kan alleen in Brakel en Poederrijen. Kosten 0-3 jaar gratis; 4-12 jaar € 1,00; 13+ en volwassenen € 2,50. Opbrengst is voor zendingswerk in Ecuador. Voor info: 06-15412270.

MEDIA-AVOND IN RIJSSEN

Het oudercollectief Rijssen houdt op maandag 17 juni (19.45 uur) een media-avond voor ouders met opgroeiende kinderen over het thema 'De smartphone later..., of een kater?' Ds. S.W. Janse houdt een inleiding, mevr. B. Bakker is de spreker. Locatie: JFSG, De Stroekeld, Rijssen. Voor aanmelden: www.oudercollectiefrijssen.nl/aanmelden

VAKANTIE MET ZORGBEHOEFTE

Wegens annulering vrijgekomen: een vakantie-midweek voor ouderen met dementie en hun mantelzorger, in de week van maandag 17 tot vrijdag 21 juni in hotel De Bosrand te Ede. Prijs € 450,00 p.p. De zorg wordt (gedeeltelijk) overgenomen door ervaren stafleden.

Inlichtingen en opgave: www.vakantieweken-vbagg.nl of (033) 2863366.

KONINKLIJKE ONDERSCHIEDING

Op zaterdag 25 mei is A. van den Hardenberg, lid van onze gemeente, benoemd tot lid in de Orde van Oranje-Nassau. Deze

koninklijke onderscheiding, die hij uit handen van burgemeester B. van de Weerd van de gemeente Nunspeet ontving, werd hem verleend vanwege zijn grote inzet voor de vrijwillige brandweer van Elspeet, gedurende 43 jaar.

Kerkenraad Elspeet

Kerkdiensten

ZONDAG 9 JUNI 2019 1E PINKSTERDAG

Aagtekerke 9.30 en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. C. Hogchem; Aalst 14.30 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Alblasterdam 9.30 en 16.30 uur ds. C. Sonneveld; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; Apeldoorn 10.00 en 16.00 uur ds. R.A.M. Visser; Arnhem 16.00 uur (openb. bel.) ds. R. Kattenberg; Barendrecht 10.00 en 16.00 uur stud. P.C. Vlot; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. J. van Laar; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. A. Schreuder; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; Berkenwoude 10.00 uur ds. J. Driessen en 14.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Bodegraven 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 18.30 uur ds. W. Silfhout; Borssele 9.30 en 18.00 uur ds. D. de Wit; Boskoop 9.30 uur ds. J.J. Tanis en 17.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Brakel 10.00 en 18.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. A. Verschuure; Capelle a/d IJssel-West 15.00 uur ds. H.J. Agteresch; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Delft 10.00 uur stud. M.L. Dekker en 15.00 uur ds. H.A. van Zetten; Den Haag-Scheveningen 15.30 uur stud. M.L. Dekker; Deventer 18.30 uur (openb. bel.) ds. R.A.M. Visser; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. K. Boeder; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. A.A. Brugge; Dordrecht 16.30 uur ds. J. Driessen; Ede 9.30 en 16.00 uur ds. M. Joosse; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Enkhuisen 9.30 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Enschede 15.00 uur ds. A. Schreuder; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. J.B. Huisman; Goes 9.30 uur ds. C. Harinck; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 uur ds. G. Clements en 16.30 uur ds. J.J. van Ekeveld; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. M. Karens; 's-Gravenzande 19.00 uur ds. G.J. Baan; Haamstede 15.30 uur ds. S. Maljaars; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 11.30 uur ds. M.H. Schot en 18.30 uur ds. G.J. van Aalst; Hilversum 10.00 uur ds. W. Harinck en 16.00 uur ds. P. Mulder; Hoedekenskerke 14.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Houten 17.00 uur (H.D.) ds. C.G. Vreugdenhil; Kampen 9.30 en 15.30

uur (H.D.) ds. D.W. Tuinier; Kapelle-Biezelinge 15.30 uur ds. C. Harinck; Klaaswaal 9.30 uur ds. G.J. van Aalst en 18.00 uur ds. M.H. Schot; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Krimpen a/d IJssel 9.30 uur ds. C. van Ruitenburg en 16.00 uur ds. H. Brons; Leerdam 14.30 uur (H.D.) ds. F. Mulder; Leiderdorp 10.00 en 16.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Lelystad 18.00 uur ds. D.W. Tuinier; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. G.J.N. Moens; Marknesse 19.00 uur ds. A. Schot; Meliskerke 9.30 en 19.00 uur ds. S. Maljaars; Melissant 15.30 uur ds. G. Pater; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 9.30 en 16.00 uur ds. C.J. Meeuse; Mijdrecht 19.00 uur ds. B. Labee; Moerkapelle 18.30 uur stud. M.L. Dekker; Naaldwijk 19.00 uur ds. C. van Ruitenburg; Nieuw-Beijerland 15.30 uur ds. A.T. Huijser; Nieuwdorp 9.30 en 18.30 uur ds. A.J. de Waard; Nieuwer ter Aa 16.00 uur ds. W.A. Zondag; Nieuwerkerk 15.00 uur ds. A.P. Baaijens; Nijkerk 14.30 uur ds. J.B. Huisman; Nisse 14.30 uur ds. D. de Wit; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. A. Schot; Oosterend 10.00 en 16.30 uur ds. A. Vermeij; Oostkapelle 18.30 uur (openb. bel.) ds. C.J. Meeuse; Opheusden 10.00 en 17.30 uur ds. W. Mouw; Oud-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; Ouddorp 9.30 en 18.30 uur ds. G. Pater; Poortugaal 18.30 uur stud. P.C. Vlot; Puttershoek 10.00 uur ds. W. Silfhout en 16.00 uur (H.D.) ds. M.H. Schot; Rhenen 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 9.00 uur ds. G.W.S. Mulder en 16.00 uur ds. J.J. Tanis; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 uur ds. H. Paul en 15.00 uur (openb. bel.) ds. J. van Rijswijk; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 15.00 uur ds. S.W. Janse; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. S.W. Janse; Rilland-Bath 14.00 uur (openb. bel.) ds. A.J. de Waard; Rotterdam-Alexanderpolder 14.30 uur (openb. bel.) ds. G.J. Baan; Rotterdam-Centrum 19.00 uur ds. A. Verschuure; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 en 16.30 uur ds. G. Hoogerland; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 en 16.30 uur ds. G.J. Baan; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. M. Blok; Scherpenzeel 10.30 en 18.30 uur ds. J. Schipper; Sint Annaland 14.00 uur ds. M. Blok; Sint Philipsland 14.30 uur ds.

P.D. den Haan; Sliedrecht 11.30 en 18.30 uur ds. A.T. Huijser; Soest 19.00 uur ds. W. Visscher; Terneuzen 10.00 en 15.30 uur ds. J.B. Zippro; Terwolde - De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. B. van der Heiden; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. P. Mulder; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. J.W. Verweij; Utrecht 13.00 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur ds. B. Labee; Vlaardingen 10.00 uur ds. H. Brons en 16.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Vlissingen 18.30 uur ds. J.B. Zippro; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur stud. G.P. van Nieuw Amerongen; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. H. van der Heiden; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. H.J. Agteresch; Westkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. J. de Kok; Wierden 18.30 uur ds. A.A. Brugge; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W.A. Zondag; Yerseke 9.30 en 14.00 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zeist 10.00 uur ds. J.J. van Ekeveld en 18.30 uur ds. G. Clements; Zoetermeer 19.00 uur ds. C. Sonneveld; Zwijndrecht 9.30 en 17.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; Zwolle 15.00 uur ds. G. van Manen.

MAANDAG 10 JUNI 2019 2E PINKSTERDAG

Aagtekerke 9.30 uur ds. A.P. Baaijens; Aalburg 9.30 uur ds. F. Mulder; Aalst 11.00 uur stud. G.P. van Nieuw Amerongen; Alblasterdam 9.30 uur ds. C. Sonneveld; Amersfoort 9.30 uur ds. W. Visscher; Amsterdam 10.00 uur (voor de evangelisatie) evang. J. Krijgsman; Apeldoorn 10.00 uur (openb. bel.) ds. R.A.M. Visser; Barendrecht 10.00 uur ds. C.J. Meeuse; Barneveld-Centrum 9.30 uur (H.D.) ds. E.J. Boudewijn; Barneveld-Zuid 9.30 uur (H.D.) ds. J. van Laar; Beekbergen 10.00 uur ds. A. Schreuder; Benthuizen 9.00 uur ds. H.A. van Zetten; Berkenwoude 9.00 uur ds. A.T. Huijser; Bodegraven 11.00 uur ds. W.A. Zondag; Boskoop 9.30 uur ds. J.J. Tanis; Brakel 9.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 uur (openb. bel.) ds. A. Verschuure; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur (openb. bel.) ds. A. Moerkerken; De Valk-Wekerom 9.00 uur ds. B.J. van Boven; Den Haag-Scheveningen 10.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Dirksland 10.00 uur ds. K. Boeder; Doetinchem 9.30 uur ds. A.A. Brugge; Dordrecht 10.00 uur ds. D. de Wit; Ede 9.30 uur ds. B. Labee; Elspeet 10.00 uur ds. G. van Manen; Enkhuisen 9.30 uur ds. G. Heijkamp; Ermelo 9.30 uur ds. J.B. Huisman; Gorinchem 10.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 uur (openb.

bel.) ds. G. Clements; Goudswaard 9.30 uur ds. P. Mulder; 's-Gravenzande 9.00 uur stud. P.C. Vlot; Hardinxveld-Giessendam 9.30 uur ds. W. Silfhout; Hendrik-Ido-Ambacht 11.30 uur ds. M.H. Schot; Kampen 9.30 uur (openb. bel.) ds. D.W. Tuinier; Kapelle-Biezeling 10.00 uur (openb. bel.) ds. C. Harinck; Klaaswaal 9.30 uur (openb. bel.) ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 uur ds. G. Beens; Krimpen a/d IJssel 9.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Kruiningen 9.30 uur (openb. bel.) ds. M. Karens; Leerdam 11.00 uur (openb. bel.) ds. M.T. Al-Chalabi; Leiderdorp 11.00 uur ds. H.A. van Zetten; Lisse 10.00 uur ds. G.J.N. Moens; Marknesse 14.30 uur (openb. bel.) ds. D.W. Tuinier; Meliskerke 9.30 uur (openb. bel.) ds. S. Maljaars; Middelburg-Centrum 9.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Moerkapelle 9.30 uur ds. J. Driessen; Naaldwijk 11.00 uur stud. P.C. Vlot; Nijkerk 11.45 uur ds. E.J. Boudewijn; Nunspeet 9.00 uur ds. A. Schot; Oosterend 10.00 uur ds. A. Vermeij; Oostkapelle 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Opheusden 10.00 uur ds. J. van Rijswijk; Ouddorp 9.30 uur ds. G. Pater; Poortugaal 9.30 uur stud. M.L. Dekker; Puttershoek 10.00 uur ds. A.J. de Waard; Rhenen 9.00 uur (H.D.) ds. C. Hogchem; Ridderkerk 9.00 uur (openb. bel.) ds. G.W.S. Mulder; Ridderkerk-Slikkerveer 11.00 uur ds. G.J. Baan; Rijssen-Noord 9.00 uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-Zuid 9.00 uur ds. S.W. Janse; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 uur ds. W.J. Karels; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 uur ds. G. Hoogerland; Rotterdam-Zuidwijk

9.00 uur ds. G.J. Baan; Scherpenisse 9.30 uur ds. M. Blok; Scherpenzeel 11.30 uur (openb. bel.) ds. B.J. van Boven; Sliedrecht 11.30 uur ds. A.T. Huijser; Sprang-Capelle 9.30 uur ds. C. van Krimpen; Stolwijk 9.00 uur ds. J. Schipper; Terneuzen 9.30 uur ds. J.B. Zippro; Terwolde - De Vecht 9.30 uur ds. B. van der Heiden; Tholen 10.00 uur (openb. bel.) ds. P.D. den Haan; Tricht-Geldermalsen 9.00 uur stud. G.P. van Nieuw Amerongen; Urk 10.00 uur ds. J.W. Verweij; Utrecht 10.00 uur ds. W. Harinck; Veen 19.30 uur ds. E. Bakker; Veenendaal 9.30 uur ds. M. Joosse; Vlaarding 10.00 uur ds. H. Brons; Wageningen 10.00 uur ds. H. van der Heiden; Werkendam 9.30 uur (openb. bel.) ds. H.J. Agteresch; Westkapelle 9.30 uur ds. J. de Kok; Woerden 9.00 uur ds. W.A. Zondag; Zeist 10.00 uur (openb. bel.) ds. J.J. van Ekeveld; Zwijndrecht 9.30 uur ds. H.E.P. Fortuijn; Zwolle 11.00 uur ds. A. Schot.

DINSDAG 11 JUNI 2019

Wolphaartsdijk 19.30 uur ds. G. Beens.

WOENSDAG 12 JUNI 2019

Goes 19.30 uur ds. J.B. Huisman; 's-Gravenpolder 19.30 uur ds. A.T. Huijser; Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. G.J. van Aalst; Meeuwen 19.30 uur ds. G. van Manen; Nisse 19.30 uur ds. W.J. Karels.

DONDERDAG 13 JUNI 2019

Scherpenzeel 14.30 uur (huw.bev.) ds. F. Mulder.

VRIJDAG 14 JUNI 2019

Nunspeet 14.30 uur (huw.bev.) ds. A. Schot; Scherpenzeel 13.30 uur (huw.bev.) ds. J.B. Huisman; Veenendaal 14.00 uur (huw.bev.) ds. B. Labee.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 9 JUNI 2019 1E PINKSTERDAG

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2, Alkmaar) 10.00 uur evang. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur evang. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 16.00 uur evang. S. de Visser; Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23, Merksem) 10.00 en 16.30 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

MAANDAG 10 JUNI 2019 2E PINKSTERDAG

Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 uur evang. S. de Visser.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Advertenties

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente van Nunspeet geeft met droefheid kennis dat de Heere uit het midden van de gemeente heeft weggenomen de heer

Willem van 't Hul

in de leeftijd van 85 jaar.

Van 15 mei 1977 tot 6 januari 2008 heeft hij onze gemeente met grote getrouwheid in het ambt van diaken mogen dienen.

De Heere gedenke de kinderen en kleinkinderen in dit grote verlies en heilige deze roepstem aan ons aller hart.

Namens de kerkenraad, ds. A. Schot, preses
E.G. Polinder, scriba

Nunspeet, 27 mei 2019

In **Barneveld** te koop **hoekwoning** met grote garage en 5 slaapkamers in kindvriendelijke wijk. Zonnige vrije tuin met veranda. € 365.000,= k.k.
Info Koudijs Makelaars 0342-786750

5-DAAGSE LUTHER-REIS
DV ma. 23 t/m vr. 27 september
Ds. G.J. van Aalst. Voor info zie
www.burgtours.nl of bel 0113-573681

Bladmuziek voor Vader. Orgelklanken voor de eredienst - deel 2
Hans Beeke | *Vaderdag tip*
WWW.MARTINMUZIEK.NL

Uw woning in Veenendaal, Achterberg, Rhenen, Renswoude, Ederveen of omgeving goed verkopen?

Maak een vrijblijvende afspraak voor een gratis verkoopadvies met waardebepaling en scherpe offerte!

Zandstraat 61
3901 CK Veenendaal
0318-628412
www.burglandmakelaars.nl
info@burglandveenendaal.nl

NIEUWE UITGAVE

William Gadsby Deel 2 - preken €12,50
Preken v John Kershaw Deel 1/2 €19,50
078-6933783 www.hetbraambos.nl

De kerkenraden van de Gereformeerde Gemeenten te Rijssen delen met droefheid mee dat zij het bericht hebben ontvangen dat de Heere op Zijn tijd en wijze heeft weggenomen onze geliefde oud-ambtsbroeder, ouderling

Hendrik Baan

in de leeftijd van 84 jaar.

Gedurende de jaren 1970 - 2005 heeft hij onze gemeente in de Noorderkerk, eerst als diaken en daarna als ouderling, met de liefde van zijn hart en in alle eenvoud en getrouwheid mogen dienen.

Wij bidden de achterblijvende weduwe met haar kinderen en kleinkinderen van harte toe dat de Heere hen ondersteune in dit smartelijke verlies. Hij vervulle de lege plaats met Zichzelf en heilige deze roepstem in de kring van de familie en ook in het midden van onze gemeenten.

Namens de kerkenraden van:

Gereformeerde Gemeente Rijssen-Noord, Ds. C.A. van Dieren, preses
G.W. van de Maat, scriba

Gereformeerde Gemeente Rijssen-West, K.H. de Heer, preses
A. ter Harmsel, scriba

Gereformeerde Gemeente Rijssen-Zuid, Ds. S.W. Janse, preses
J.W. Rietman, scriba

Rijssen, 27 mei 2019

Te koop: Leusden-Zuid keurig onderhouden eengezinswoning met 5 slaapkamers. Bouwjaar 2008, energielabel A. Centraal gelegen. Kerken en reformatorische scholen op fietsafstand. Voor informatie: 06-20646197 / 06-16284757.

**BOEKEN EN MUZIEK
VAN DER BOOM**
Voorstraat 41 - 3245 BG Sommelsdijk
Tel. (0187) 482614 - Fax (0187) 484520
www.boekhandelvanderboom.nl

Voordelig met het hele gezin in eigen sfeer naar zon, water en bergen? Vanaf € 495,- per week staat uw **stacaravan in Oostenrijk** klaar. Nederlandstalige kerkdiensten en animatieteam voor jong en oud.
Info: www.es-vakanties.nl
of bel: 055 3030083.

T.H. zomervak., zr. ruime st.car. 6 pers. aan open viswater in FRIESLAND, motorboot, trampoline, wifi, etc.
Tel. 0641437993

TE HUUR in Rijssen: onze woning, VAN 27 JULI TM 3 AUGUSTUS. Incl. fietsen. Max. 6 pers., 06-83587821 / h.tenhove2@telfort.nl

T.h. 7 pers. **vakantiewoning in ZEELAND**, nabij strand en Veerse Meer.
www.boerderijvakantiezeeland.nl

OPEN DAG ZORGBOERDERIJ GROOT KOOTWIJK!

D.V. **8 juni** hopen wij onze jaarlijkse **open dag** te hebben. U bent van harte welkom om bij ons op de zorgboerderij te komen kijken.

Wat is er onder anderen te doen?

- Ponyrijden
- Met de jeep rijden
- Buksschieten
- Enz.. (het moet ook een beetje een verrassing blijven)

Daarnaast zoeken wij nog **twee vrijwillige rechtse handen!** Vind u het leuk om te rijden? Wij zoeken nog mensen die de ouderen willen brengen en/of ophalen! Doet u liever gezellig een spel/activiteit in onze huiskamer? Of bent u de keukenprins(es) die wij zoeken? Ideeën over hoe u kunt helpen zijn altijd welkom! Neemt u dan contact op met onderstaande.

Tel: 0342 422 432

Mail: henny@grootkootwijk.nl

www.grootkootwijk.nl

VAKANTIE ZEELAND

Te huur onze nieuwe 6-8 pers. chalet te Aagtekerke. **Nog vrij week 24-28 en 35-44.** Bel 0651326090.

ZWITSERL. hele jaar T.H. 2. vak.won.

in Aechi bij Reichenb. Bern. Oberl.
1 voor 2-3. pers. + baby en 1 voor 2-12 pers.,
v.a.g.v. Voor inl. 0548-514584 of
zie www.luginbuhl.jouwweb.nl

zorgboerderij "Buyskêrke"

Zorgboerderij 'Buyskêrke' biedt zinvolle dagbesteding aan mensen met een beperking. Zowel voor kinderen, junioren als senioren.

D.V. 29 JUNI 2019

15 jaar **OPEN DAG!!** 15 jaar
10.00 uur-15.00 uur

Er is op de open dag van alles te doen en te koop:

- ✓ Koffie/ fris met bolus;
- ✓ Rondleiding op de boerderij;
- ✓ Fotopresentatie; Grabbelton;
- ✓ Kaarten en diverse cadeau-artikelen;
- ✓ Schoonmaakartikelen; Ondergoed;
- ✓ Tupperware; Boeken;
- ✓ Groente en fruit; Snoeprollen enz;
- ✓ Friet, knakworst en ijs;
- ✓ Babbelaars bakken; Kaas

De opbrengst komt ten goede aan onze cliënten.

Voor meer inlichtingen en vragen over de zorgboerderij kunt u contact opnemen met fam. Verhage.

Boudewijnskerke 5
4374 SB Zoutelande

0118-563142
06-49408050

Spannende patronen en structuren PVC collectie "Hollandse Biesbosch" **VLOEREN MET EEN EIGEN KARAKTER**
De Vloerenkoning.nl 06-19557166

Uw vakantie in een compleet ingerichte **LODGETENT** (5 tot 7 pers.)
Direct aan het Lago-Maggiore in Italië.
Info: 055 7507930 www.familylodges.nl

Vakantie terugverdienen?

www.diskoffer.nl

vakanties met zondagsrust

Op D.V. zaterdag 15 juni 2019 hoopt Stichting Fondsenwerving **De Schutse** haar jaarlijkse **landelijke verkoping** te houden. Tijdens deze verkoping is er van alles te koop en zijn er verschillende activiteiten te doen voor jong en oud. Zie <https://deschutse.nu/verkoping.html> voor het overzicht met de standhouders. U bent van harte welkom op de Landelijke verkoping tussen 10.00 - 15.30 uur aan de Stationsstraat 28 in Kesteren.

Te huur: 2-3 pers. vakantiehuisje,

Valkseweg 8 te **Barneveld**.

Tel. 0342-412663.

Pieter Heykoop zorgt voor
VADERDAG
2 X NIEUWE BLADMUZIEK!
 (Psalm 116 - Psalm 147)
1 X NIEUWE CD!
 Na werkijd... deel 1 (instrumentale momenten)
www.pieterheykoop.nl

Van Horssen bv
 BOEKHANDEL & UITGEVERIJ
 Dorpsstraat 100 - 3881 BE PUTTEN
 Tel. 0341 36 22 77 - info@van-horssen.com
www.van-horssen.com

Het juiste adres voor:
 Bijbels, Theologische boeken, Leesboeken
 voor jong en oud, Voordeelboeken,
 Tweedehands, CD's en bladmuziek.

BBV Barneveldse Begraafenis Vereniging
voor een eervolle, eenvoudige verzorging van begrafenissen in Barneveld en omstreken

- eigen personeel
- vervoer van en naar alle plaatsen
- dag en nacht te ontbieden
- levering van grafstenen
- laatste wilsbeschikking
- drukwerk
- opgave van lidmaatschap
- geen crematie

Zr. J.H.D. Vermeulenstraat 5
 3774 JW Kootwijkerbroek
 (0342) 44 18 12
www.barneveldsebegraafenisvereniging.nl

dh. G. de Groot
 (06) 50 21 72 55

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente Sliedrecht zoekt in samenwerking met SBO de Akker een kandidaat voor de functie van

Koster – Conciërge

Een greep uit het takenpakket:

- Zorg voor goede gang van zaken rondom de erediensten;
- Gereedmaken van ruimten voor catechisaties, verenigingen, vergaderingen, schoolavonden, enz.;
- Schoonhouden van de kerk, zalen en omliggend terrein. Contactpersoon schoonmaakbedrijf van school;
- Beheer van alle gebouwen en contacten met onderhoudsbedrijven;
- Uitvoeren van eenvoudig (klein) bouwkundig onderhoud en andere voorkomende klussen;
- Bedienen van technische installaties;
- Beheer van de beschikbaarheid en planning van de zalen;
- Aansturen van vrijwilligers en leerlingen die kunnen helpen bij uitvoeren van taken.

Wij zoeken iemand die:

- Belijdend lid is van de Gereformeerde Gemeenten;
- Goed kan omgaan met mensen en leerlingen. Ook met leerlingen waarbij het leren niet altijd vanzelf gaat;
- Goed kan organiseren en coördineren, zelfstandig kan werken en eigen initiatief toont;
- Het fijn vindt om zijn werktijd flexibel in te zetten;
- Bereid is om in Sliedrecht (of omgeving) te komen wonen.

Wij bieden:

- Een boeiende en uitdagende werkomgeving met veel afwisseling en voldoende ondersteuning;
- 2 dagen werk voor de Boazkerk en 2 dagen werk voor de school. Uitbreiding naar fulltime is bespreekbaar;
- Salaris conform CAO onderwijs en conform richtlijn van het Deputaatschap Kerkelijke Dienstverlening.

Verdere informatie, zoals een uitgebreid takenpakket, is te vinden op www.sbodeakker.nl onder kopje vacatures. Voor meer informatie kunt u ook bellen naar Marco Aarnoudse (schoolleider) 06 - 24247520 of Cojan Beverloo (diaken) 06 - 20250995.

Sollicitaties met CV graag mailen naar de scriba van de kerk (h.kroon@kliksafe.nl) of naar Marco Aarnoudse (m.aarnoudse@sbodeakker.nl) voor 20 juni 2019.

De sollicitatiegesprekken worden gehouden met een afvaardiging van de kerkenraad en van de school.

Woudenberg/Scherpenzeel. Te huur op mini-camping "Klein Oudenhorst": 10-persoons vakantiehuisje (rolstoel-toegankelijk), sta-caravans en kampeerplaatsen. Tel: 0343-481558 / 0640023232 www.kleinoudenhorst.nl

HUIB RUIJGROK
 ERFRECHT & NALATENSCHAPPEN

Juridisch advies en administratieve en praktische hulp bij:

- nalatenschappen
- testamenten
- erfbelasting
- executele en conflictbemiddeling

Burg. Houtkoperweg 7 4033 BJ Lienden
 T 0344 745 104 M 06 19452290
info@huibruijgrok.nl www.huibruijgrok.nl

Kerkelijk Jaarboek 2019

Ruim 450 pagina's praktische informatie over de Gereformeerde Gemeenten

Bestellen via:
www.jergeminfo.nl
www.kerkelijkdienstverlening.nl
info@kerkelijkdienstverlening.nl
 0348-489900

Prijs € 10,- (excl. verzendkosten)

Alleen verkrijgbaar voor (doop)leden van de Gereformeerde Gemeenten

✓ **Ambtskleding**
 ✓ **HERENKLEDING**
 ✓ **Trouwkostuums**

Geerts
 herenkleding

Dorpsstraat 229
 3925 KC Scherpenzeel
 033 277 88 99
www.geertsherenkleding.nl

Mediation of bemiddeling nodig?

Bel 030 - 760 10 00 of mail
mr.pjdenboef@jdb-advocaten.nl

Janssens ■ Den Boef
advocaten

Een paar dagen naar de Veluwe?
Van harte welkom in onze nieuwe
Bed & Breakfast! Ga naar
www.dewekspot.nl of bel voor info:
0577461136 / 0623577271

Ook voor het **professioneel schuren**
van uw **parketvloer** het juiste adres!
De Vloerenkoning.nl 06-19557166.

NU OOK IN DE HOEKSCHEN WAARD

VAN WAGENINGEN
BEGRAFNISVERZORGING

Na ruim 50 jaar als familiebedrijf op Goeree-Overflakkee werkzaam te zijn geweest willen wij onze activiteiten uitbreiden naar de Hoeksche Waard.

Ons familiebedrijf kenmerkt zich door betrokkenheid, betrouwbaarheid en persoonlijk contact.

Wij verzorgen alleen begrafenissen.

Voor informatie:

J. van Wageningen
Westdijk 31, 3244 BM Nieuwe Tonge
Telefoon 0187 651616 Mobiel 06 53241569

www.begrafnisverzorgingvanwageningen.nl

CHRISTELIJKE BEGRAFNISONDERNEMING

P.H. VAN DER LEER

Veenendaal Rhenen

*Voor een persoonlijke en betrokken begeleiding
bij het verzorgen van alleen begrafenissen*

P.H. van der Leer

T 0318 - 526641

E info@phvanderleer.nl

M 06 - 46376232

W www.phvanderleer.nl

Waarom Paul Roescher?

Wij geven u twaalf redenen!

7

Géén korting, maar in één keer de laagste prijs!

PVC vloer. Incl. inmeten + Egaline + Primer +
Egaliseren + Primer aanbrengen + Leggen
Elders 66,-

Kraakprijs:
39,95
p/m²

PAUL ROESCHER
KEUKEN • BAD • VLOER • HAARD

Totaal 17.500 m² in Rijssen en Apeldoorn
Tel. 0548 530 350 www.paulroescher.nl

Rehoboth

Onderwijs en zorg

Heb jij oog voor wat kinderen echt nodig hebben?

Wij zijn op zoek naar:

- » Leerkracht SBO (Barneveld)
- » Leerkracht SO cluster 4 (Barneveld)

Dit bieden wij jou:

- » Uitdagende leer- & werkomgeving
- » Werken in kleine groepen
- » Persoonlijke begeleiding & coaching
- » Ondersteuning door een vaste onderwijsassistente
- » Werken voor meerdere doelgroepen
- » Beloning schaal L11

www.werkenbijreboth.nl

**Reformatische
Psychologenpraktijk
Nederland**

Reformatische Psychologenpraktijk Nederland
biedt identiteit bewuste behandeling en begeleiding
en psychologisch onderzoek aan volwassenen,
jongeren en kinderen met psychosociale en
psychologische vragen en problemen.

Ohmweg 1g, 2952 BD Alblisserdam
078 - 69 32 808 of info@rpnederland.nl

Bezoek onze website voor meer informatie,
de tarieven en aanmelding.
www.rpnederland.nl

Identiteitsbewust • Persoonlijk • Vertrouwelijk • Doelgericht

VOGG... AL 65 JAAR MUZIEK VOOR KERK EN HUIS

Voor kerkenraden

EXAMENCOMMISSIE

Voor advies bij de selectie en benoeming van organisten

ORGELBOUWADVIESCOMMISSIE

Bij aanschaf, bouw of onderhoud van het orgel

MODELINSTRUCTIE

Voor de aanstelling van organisten

Voor organisten en andere muzikliefhebbers

KERK & MUZIEK Ons tweemaandelijks blad

BUNDELS met Psalmbewerkingen

CURSUS Kerkelijk Orgelspel

Allerlei **ACTIVITEITEN**

Meer informatie
of bladmuziek bestellen?
www.kerkenmuziek.nl of mail naar
info@kerkenmuziek.nl

VERENIGING ORGANISTEN GEREFORMEERDE GEMEENTEN

 VAN STAVEREN
Begravenisverzorging
Met aandacht, zorg en respect
Dag en nacht bereikbaar 0172 23 33 38
vanstaverenbegravenisverzorging.nl

 sinds 1973
VAN MANEN
meesterlijke interieurs

kerkbanken | kerkstoelen | kansels
bankstoffering | doopvonts | lessenaars
collectezakken | liturgieborden
www.meesterlijke-interieurs.nl

Begravenisonderneming
de Jongh

Voor een waardige en stijlvolle verzorging
van alleen begravenissen

Dag en nacht persoonlijk bereikbaar

Hardinxveld-Giessendam	0184 - 611 154
Waardenburg	0418 - 652 039
Werkendam	0183 - 701 017
Dordrecht e.o.	078 - 641 27 40
Nieuw-Lekkerland	0184 - 683 838

info@begravenisondernemingdejongh.nl
www.begravenisondernemingdejongh.nl

kina
begravenisverzorging

D.W. Schipper 010-458 31 12
Capelle a/d IJssel

J. Kooijman 0182-58 39 32
Gouda

Dag en nacht bereikbaar
WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

Conflictbemiddeling d.m.v.
Mediation voor zakelijk en privé.
Drs. J.C. de Jonge, gecertificeerd
'Psycholoog - Mediator NIP'.

 Ohmweg 1g, 2952 BD Alblasterdam
078 - 69 32 808 of info@rpnederland.nl
www.dejonge-consultancy.nl

Prachtige natuur genieten in
Hoog Sauerland.
www.huizesolagratiat.net

 Watermill

Oplossingsgerichte
advocaten

Watermill.nl/legal | 030 - 307 4910

Omdat de route niet altijd
makkelijk is

Kom eens langs voor een gratis kennismakings-
gesprek, wij zijn specialist in **jongenshulpverlening.**

 OUTBACKEXPLORERS®
...laat relaties weer lopen!

Driebergen • Kootwijkerbroek • Rouveen • Yerseke • Zevenhuizen (ZH)
Kijk op www.outbackexplorers.nl

Tegels... als geen ander

*Vloertegels en wandtegels
Meer dan duizend soorten
Vakkundig advies en gelegd
Vloerverwarming
Altijd scherpe prijzen*

KROON
VLOEREN IN STEEN

Energieweg 8c, Meerkerk | tel. 0183-354225 | www.kroonvloereninsteen.nl

Ook bij Kroon
TEGELOUTLET
veel keuze, vanaf
€ 3,95 / m²

Colofon

De Saambinder
Kerkelijk weekblad van de
Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofredacteur: ds. G.J. van Aalst

Redacteuren: ds. B. Labee, J. van't Hul

Redactiesecretaris: J. van't Hul

Bijdragen van medewerkers

ds. G.J. van Aalst
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
T 0186-576990
E givanaalst@kliksafe.nl

Boeken ter recensie en vragen voor
rubriek "Vraag en antwoord"

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-51 35 97
E b.labee@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk),
berichten en meditaties:

J. van't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E jvthul@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berich-
ten: uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór
de datum van verschijning van De Saam-
binder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten
en beroepingswerk

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening,
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan

Verloop drukkerij
postbus 33, 2950 AA Alblasterdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag
vóór de week van verschijning aangele-
verd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk
maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,35 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v. De
Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen
(bij vooruitbetaling):

voor Nederland: € 14,50 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober)

voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
*afwijkend tarief voor:
Canada: \$ 165, USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika

Mr. A.M. Berman
3340 Culp Rd. Unit 11
Vineland Stn. ON LOR 2E0
T 905 562 1331
E amberman47@gmail.com

De redactie behoudt zich het recht voor
ingezonden bijdragen, kerknieuws, berich-
ten en advertenties zonder overleg aan te
passen, in te korten of zonder opgave van
reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele aans-
praakelijkheid betreffende de inhoud van
de advertenties en de (recensies van de)
aangekondigde boeken.

Ds. Labee over:

Waar zijn de engelen bij Pinksteren?

Bij alle heilsfeiten lezen we over de engelen. Waarom niet bij Pinksteren?

Gedienstige geesten

Het is inderdaad opmerkelijk dat op de Pinksterdag geen 'gedienstige geesten' voor het voetlicht komen. In de kerstnacht boodschapt een engel Jezus' komst: 'En de engel zeide tot hen: Vreest niet, want zie, ik verkondig u grote blijdschap, die al den volke wezen zal; namelijk dat u heden geboren is de Zaligmaker, Welke is Christus de Heere, in de stad Davids' (Luk. 2:10, 11). In de nacht vóór Goede Vrijdag, bij de worsteling in Gethsémané lezen we: 'En van Hem werd gezien een engel uit de hemel, die Hem versterkte' (Luk. 22:43). Met Pasen vertellen engelen de blijmare: 'Vreest gijlieden niet; want ik weet dat gij zoekt Jezus, Die gekruisigd was. Hij is hier niet; want Hij is opgestaan, gelijk Hij gezegd heeft' (Matth. 28:5b, 6a). Op Hemelvaartsdag klinkt het: 'En alzo zij hun ogen naar den hemel hielden terwijl Hij heenvoer, zie twee mannen stonden bij hen in witte kleding, welke ook zeiden: Gij Galilese mannen, wat staat gij en ziet op naar de hemel? Deze Jezus, Die van u opgenomen is in de hemel, zal alzo komen, gelijkerwijs gij Hem naar de hemel hebt zien heenvaren' (Hand. 1:10, 11).

Maar met Pinksteren lezen we niet van een engel. Dan staat er een klein mensje, omringd door elf medebroeders, die een eenvoudige preek gaat houden. Wat zeg ik? Petrus mag, vervuld met Gods Geest, het Pinksterevangelie uitdragen. Waar zijn de engelen bij Pinksteren?

Gods Geest

Het is weleens zo uitgedrukt dat de ver-

kondigende functie van de engelen vanaf Pinksteren op de achtergrond raakt. Bij de andere heilsfeiten hebben engelen als eersten steeds voor de verkondiging van de Zaligmaker gezorgd. Vanaf Pinksteren wordt dat een taak voor 'opge-raapte' zondaren die zelf bearbeid zijn door Gods Geest en gedreven worden om Jezus als Zaligmaker aan te wijzen. Het liefste werk van de Heilige Geest is Christus verheerlijken: 'Die zal Mij verheerlijken; want Hij zal het uit het Mijne nemen, en zal het u verkondigen' (Joh. 16:14).

Daarmee is de taak van de engelen echter nog niet geheel klaar. Ze krijgen ook na Pinksteren opdrachten: om de gevangenisdeur open te zetten voor Petrus, om Cornelius op te dragen dezelfde apostel te ontbieden en om Paulus te be-moedigen tijdens de bange zeereis. Maar het zijn toch andere opdrachten! Nogmaals, waarom is dat zo? In de Kerstnacht, in Gethsémané, op de Paasmorgen en bij de Hemelvaart gaat het met name om de verwerving van de zaligheid. Daar hebben de engelen iets van gezien en daarover hebben ze zich verheugd. Petrus schrijft in zijn eerste zendbrief (1:12) 'in welke dingen de engelen begerig zijn in te zien'. Kanttekening 43 laat daarbij weten: 'Namelijk vanwege de verwondering en het vermaak dat zij hebben in het erkennen van Gods veelvoudige wijsheid, die Hij gebruikt in het werk onzer verlossing en in de uitdeling Zijner genade over de gemeente (...). Hier schijnt de apostel te zien op het voorbeeld van de ark des verbonds, over welke twee cherubijnen met uitgestrekte vleugels en gebogen hoofden naar den genadestoel of het verzoendeksel geduriglijk zagen'. Op dat verzoendeksel werd het bloed der verzoening gesprengd. Alleen in die weg kon de schuld bedekt en verzoend worden. Maar op Pinksteren gaat het vooral over de toepassing van het heil. Daar staan de engelen helemaal buiten! Hoe nauw ze er ook bij betrokken zijn, ze weten niet uit ondervinding wat verlossing is. Paulus schrijft (in Ef.3:10) over de engelen: 'Opdat nu door de gemeente bekendgemaakt worde aan de overheden en de machten in den hemel de veel-vuldige wijsheid Gods'. Opnieuw geeft de kanttekening (10) ons richting: 'Dat is, aan de engelen (...). Want ook de engelen zelve zijn begerig deze veelvuldige wijsheid Gods in de ver-scheidenheid van de regering der gemeente, en der weldaden die Hij den gelovigen door Christus doet, te aanschouwen'.

VRAAG?

Heb jij/hebt u ook een vraag? Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie.

Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder.

Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.